

ŠTEV. 4-5

1935/36

LETNIK 66

Maksimov:

Sv. Miklavž.

Pridni danes so otroci,
bere z lic se jim radost;
tam pri peči so se zbrali,
zatapili se v skrivnost.

Govorijo, kaj prinesel
jim dobrotni bo svetnik —
ej, nocoj nihčè ne misli
na igranje, jok in krik.

Vsi so tiho, da ne čuje
skozi okno jih Miklavž
in ne pošlje nanje s šibo
tisto sajasto grdavš...

Peter Križman:

Tako bo...

Tako bo kakor vsak večer.
Zaprl bomo hišno dver
in tiho bomo govorili,
jaselce si naredili.

K nam bodo angeli prišli
in z njimi bomo šepetali,
slom božjim svoje prošnje dali,
da v Betlehem jih poneso.

Opolnoči bodo nazaj prišli,
veseli bomo vsi zapeli,
božji blagoslov prejeli,
takrat — ne bo kot vsak večer.

Francè Bevk:

Medvedek Capljač.

Zgodba za najmlajše.

Ilustriral Fr. Košir.

4.

Mati ni mogla zmeraj ostajati doma. Izročila je malčke Capljaču.

»Da jim kaj ne narediš!« mu je zapretila.

Obljubil je, da bo priden.

In tako je Capljač postal pestun.

Sprva so ga medvediči prav zabavali. Bil je velik, a se je še vedno rad nekoliko poigral. In so bili tako zelo ljubki vsi trije, bratca in sestrice.

Dal jim je imena. Bratca, ki je imel široke šapice, je imenoval Šaparja. Drugega, ki je imel črnkast gobček, Švedrača. Zato, ker je švedral z nogami, kadar je hodil. Sicer pa sta si bila bratca tako zelo podobna. Sestrice je bila zelo majhna. Klical jo je za Cmokačko. Zaradi tega, ker si je rada lizala tace in pri tem glasno cmokala.

Medvediči so se venomer valjali po tleh in moleli noge v zrak. Bili so še zelo mladi in niso znali drugega. To pa je bilo zelo malo. Capljač jim ni bil samo za varuha. Bil jim je tudi za učitelja. Seznanil jih je z vsemi skrivnostmi medvedarske učenosti.

Plezati po materinem hrbtu na glavo in od tam poskakovati na tla. Plesati po očetovem kožuhu. Se gristi v ušesa, v tace, a seveda tako, da ni preveč bolelo. Trkljati se po bregu do prvega drevesa. Plezati na lesniko in od tam poskakovati na zemljo.

Bratca sta bila dobra učenca. Takoj sta si vse zapomnila. Cmokačka pa je bila trde glave. Vsako stvar ji je bilo treba trikrat ponoviti. Povaliti se po bregu, to je že znala. Toda ko je poskočila s prve veje lesnike, se je potolkla. In ni bilo konca njenega vekanja.

Capljač se zlepa ni naveličal igre. Toda iz dneva v dan mu je postalo dolg čas pred brlogom. Zahotelo se mu je, da bi šel v gozd. Odkar je bil z očetom tako daleč, se ni bal iti nekoliko dalj od doma. Posebno ne, ker je imel družčino.

Mali trijé so se mu upirali. Posebno Cmokačka. Ni hotela daleč od brloga.

»Jagode bomo zobali,« jim je obljubljal.

Dali so se pogovoriti.

Cmokačka je težko hodila. Z njo je bil pravi križ. Capljač jo je pograbil in nosil kot vrečo. Šapar in Švedrač sta se prekopicovala za njima.

Medvediči so vriskali od veselja. Zdaj so spoznali, da ni samo Huda luknja na svetu. Srečali so živali, ki jih še nikoli niso videli. Našli so jagode in jih pridno obirali. Capljač je iztaknil čmrlje. Medvediči so prvič pokusili med. Oblizovali so si gobčke in tace. Šapar je našel gobe, s Švedračem sta se stela zanje. Vsi štirje so se spravili nad neko mravljišče in ga razgrebali.

Medvedičem so se na vsak korak odpirala nova čuda.

Srečali so soseda Kosmatina.

»Čigavi ste?« jih je vprašal.

»Godrnjavsevi. Ta je Cmokačka. Ona dva sta Šapar in Švedrač, jaz sem pa Capljač.«

»Da se ne boste izgubili,« je rekel sosed.

Res, zašli so bili daleč od doma. Medvediči so se utrudili. Postali so sitni. Švedrač je tožil, da ga bolijo tace in da ne more več hoditi. Capljač je postavil Cmokačko na tla in nosil Švedrača. Tedaj pa je vekala Cmokačka.

Tudi Šaparju ni bilo po volji, da Capljač nosi Švedrača. Tožil je, da tudi njegaj bolijo noge.

Capljač se je razjezil. Postavil je tudi Švedrača na tla. Jokali so vsi trije. Priložil je vsakemu po dve zaušnici.

Tedaj šele je bilo krika. Capljač se je zbal, da ga bodo zatožili materi.

»Če boste tiho, dobite jutri še medu,« jim je obljubljal. »Veliko medu, medu, medu!«

In res, bili so tiho.

Capljaču je péstovanje že presedalo. Vlačiti Cmokačko od jutra do večera, to ni bila nikaka zabava. Sestrica je rasla in postajala težka. Bila je od dne do dne težja. Bilo mu je žal, da ni odšel po svetu. Zavidal je Hlačarja. Njemu ni treba péstovati. Sprehaja se po gozdu, liže med in lovi živali. Morda ima že svoj brlog.

Težko je vzdihnil.

Šapar in Švedrač sta mu bila hudó zamerila zaušnice. Nič več se nista hotela z njim igrati. Še pogledala ga nista, ko ju je zopet vabil v gozd. Nista hotela medu, ki jima ga je bil obljubil. Sama sta se valjala pred brlogom. Plezala sta na lesniko, prevračala sta kozolce.

Capljač se zaradi tega ni jokal. Če nočeta njegovega váruštva, prav. Njemu je tudi tako dobro. Prav za prav mu je bilo celo po volji. Da bi le Cmokačka ne bila tako razvajena. Prav nič se ni hotela sama igrati. Vedno se mu je obešala na hrbet.

In ničesar ni pozabila.

»Med, med,« je sitnarila.

Capljač si jo je naložil in odšel z njo v gozd.

Delal se je, kakor da išče čmrlje. Prav za prav jih je res iskal. Pa najti jih ni bilo tako lahko, kot si je mislila Cmokačka. Čmrlji ne gnezdiyo za vsakim grmom. Še manj čebele. Saj bi se tudi sam rad nalizal medu.

Čmrljev ni bilo.

»Med, med,« je vpila Cmokačka.

»Počakaj!« se je Capljač razjezil.

Dosegla sta obširno jaso sredi gozda. Na nji so stala drevesa. Bile so drobnice. Toda sadje je bilo še drobno in zeleno. Prav za prav bi ne bil smel na tisto jaso. Oče mu je bil prepovedal hoditi tja. Lahkó ga sreča človek. Toda Capljač se ni dosti zmenil za to. Človek se mu je zdel tako majhen in smešen. Poleg tega je moral Cmokački poiskati »čmrljev«. Naj se nalíže medu.

Nekaj časa je vohal okoli, nato je pokazal pod grivo.

»Tam je med,« je rekel.

»Daj, daj!«

»Sama si ga vzemi! Jaz ga ne bom.«

Cmokačka je bila zadovoljna. Sama bo lizala med. Poškilila je pod grivo. Res, nekaj je gledalo izpod trave. Iztegnila je šapko, s kremplji je dregnila v gnezdo. Bile so ose. Kar tako ji je zašumelo okoli glave. Do kože ji niso mogle, saj je imela že dolgo dlako. Toda pikale so jo na gobček in na podplate. Silile so ji celo v uho.

»Capljač!« je vpila. »Capljač!«

Toda Capljač je bil zloben medvedič. Tresel se je od smeha in se s šapami tepel po trebuhu.

»Jej med, jej!« je kričal.

Cmokačka pa je hudo vekala. Imela je ves zatekel gobček, ko jo je prinesel domov.

»Kaj ji je?« je vprašala mati.

»Ose so jo opikale,« je povedal Capljač.

»Kje pa sta bila?«

»Tam... tam... pri drobnicah,« je Capljač izjecljal.

Mati mu je pošteno izprašila kožuh. Capljač ni bil nikoli prej tako zelo tepen. Malo je manjkalo, pa bi jih bil dobil tudi od očeta.

»Človek da bi te srečal, pa bi imel,« je rohnel Godrnjavs. »Nazadnje jo boš vlekel še do kolovoza... Kar poizkusi!« mu je zapretil.

Mati je čehljala Cmokačko in ji je lizala dlako.

»Uboga moja Cmokačka!« jo je milovala. »Prav tega bi bilo treba, da bi te našel človek. Ne bi mogla živeti, ako bi vedela, da te vlačijo po sejmi...«

Capljač se je praskal po kožuhu. Vse ga je bolelo. Poslušal je očeta in si je mislil: pa prav nalašč pojdem do kolovoza... Bil je svojeglaven medvedič.

5.

Ponoči so mu prišle drugačne misli.

Premetaval se je na ležišču in ni mogel spati. Mati je imela trdo šako. Bolel ga je hrbèt, tudi eno lice mu je bilo zateklo. To se mu je hudó zamerilo. Bil je užaljen v dno duše. Ne bo več za pestuna. Biti za pestuna je celo sramotno za medvediča.

Sklenil je, da bo hodil z očetom na lov.

Zjutraj je povedal svojo namero Šaparju in Švedraču. Le Cmokačke ni pogledal.

»Kaj si dejal?« ga je vprašala mati.

»Z očetom pojdem,« je odgovoril. »Ne boste me več topli zaradi Cmokačke, ki bi se samo péstovala in med lizala.«

Godrnjavs je nekaj zamrmral.

»Pa naj gre,« je rekla Momljačka. »Saj doma tako ni za nobeno rabo.«
Capljač je zadnje čase spoznal, da ga mati nima več tako rada kot nekdam. Zdaj ni bil več najmanjši. Trije so bili mlajši od njega. Najmanjša pa Cmokačka.

»Jaz ga ne maram pod nogami!« je zabrundal oče. »Vse živali mi bo splašil, ker ne zna biti tihó!«

»Pojdem pa pò svetu!« se je skremžil Capljač.

Godrnjavs se je zamislil.

»No, pa pojdi z menoj!« se je omehčal. »Na poizkušnjo. A glej, da boš tihó!«

Capljač je obljubil, da ne bo niti zinil. Odšla sta proti planini.

Ko sta dospela, se je Godrnjavs ustavil med poslednjimi drevesi. Potuhnil se je za nizko grmovje. Capljač je počenil poleg njega.

Gledal je navzdol, po golem pobočju. Trava, trava, sama trava. Po travi so se pasle ovce. Veliko ovác, cela čreda. Ob veliki skali so sedeli pastirji. Poleg pastirjev so ležali psi.

»Kaj je tisto?« je vprašal Capljač.

»To so pastirji. Ljudje, ki várujejo ovce, se imenujejo pastirji. Včasih so zelo hudi.«

»Ne, ne. Kaj je tisto na štirih nogah?«

»To so volkovi, ki hodijo s človekom. Imenujejo jih pse. Niso močni, zato se jih ne boj! Toda če te zavohajo, zavpijejo na vse grlo. Tako izvedo pastirji, da si v bližini. Glej, eden izmed ljudi ima tudi pihalnik. Lahko te pokadi.«

Veter je pihal z gore v dolino, zaradi tega psi niso zavohali medvedov. Toda do Godrnjavsa in Capljača je prihajal duh ovčjega mesa. Gobca sta se jima kar tresla, svetile so se jima oči.

Capljač je bil od nestrpnosti ves iz sebe. »Ali naj planem?«

»Norec! Ali ne vidiš, da so ovce predaleč? Preden pritečeš do njih, te človek pokadi. Takoj si mrtev. Počakati morava, da pridejo blizu. Nato pa po ovci in takoj v gozd.«

»Katero naj zgrabim?«

»Tepček! Tisto, ki ti bo bližja.«

Čakala sta, čakala, da ju je vse bolelo, toda ovce se jima niso približale. Zaman so jima tekle sline. Tudi se ni nobena oddaljila od črede. Pomikale so se zdaj tja, zdaj sem. Bile so ko velik, bel oblak.

Dolgo je trajalo, da so se približale gozdu. Toda ne tam, kjer sta jih čakala Godrnjavs in Capljač.

Pastirji so zakurili ogenj. Psi se niso ganili.

»Z menoj!« je zamomljal Godrnjavs. »Le glej, da ne boš delal šuma!«
Plazila sta se ob grmovju ob robu gozda.

»Oče!« je poklical medvedek.

»Kaj hočeš?«

»Ali naj vzamem eno ovco ali dve?«

Godrnjavs bi ga bil najrajši udaril.

»Še ene ne boš mogel nesti. Zdaj pa tiho!«

Grmovje je bilo nizko. Vmes so ležale ozke trate. Medveda sta se plazila prihuljeno. Posebno Godrnjavs, ki je bil večji. Bal se je, da pastirji ne opazijo njunih kosmatih hrbtov. Capljač je drsal z gobcem čisto pri tleh.

Nenadoma se je ustavil. Zavohal je bil čmrlje. In kar je res, je res, Capljač je bil velik požeruh na med. Še večji kot Cmokačka. Le zadišal mu je, že je bilo dovolj, da je pozabil na ovce. In na nevarnost.

Dvignil je glavo.

»Oče, čmrlji!« je zakričal.

Bila sta že blizu črede. Na medvedkov krik so se ovce preplašile. Vse hkrati so planile navzdol. Psi so zalajali. Pastirji so zgrabili za palice. Kričali so iz vsega grla in grozili.

»Lepo si mi skuhal!« se je razhudil Godrnjavs. »Beživa!«

Še toliko ni utegnil, da bi sinu priložil zaušnico. Tekel je, kar so ga nesle noge. Capljač pa za njim. Pozabil je celo na čmrlje. Zavedel se je, da jima gre za kožo. Grmovje se je lomilo pod njima. Da bi le dosegla gozd!

Medvedek se je ozrl po planini. Videl je pastirja s pihalnikom. Posvetilo se je, počilo in se zakadilo.

Capljač se je prevalil na hrbet. Vse štiri šape je pomolel od sebe.

Godrnjavs je pristopil in povohal sina. Morda je samo ranjen. Ni se zmenil za nevarnost, hotel mu je pomagati.

Tedaj je Capljač odprl gobček.

»Ali sem mrtev?« je vprašal.

V odgovor je oče dvignil šapo. Capljač pa na noge in v gozd. Godrnjavs za njim. Tedaj nista več tekla pred pastirji. Pozabila sta nanje. Capljač je bežal pred očetovo jezo. Godrnjavs pa za sinom, da mu poplača za čmrlje in za vse ostalo.

Capljač je tekel naravnost domov.

Če bi oče ne bil imel tako težkih nog, bi ga bil gotovo dohitel. Že tako je bil tik za njim. Medvedek se je ozrl. Joj, ne bo mu je unesel.

Medvedič je splezal na lesniko. Ko je bil na peti veji, je zagledal očeta na prvi. Plezala sta od veje do veje. Capljač se je potegnil prav v vrh. Tja gori se Godrnjavs ni upal. Lahko bi se vrh ulomil, nato bi oba treščila na zemljo.

Splezal je nazaj na tla.

»Le počakaj!« je zapretil sinu s šapo. »Boš že prišel doli, ko boš lačen!« In je nastala noč, svetil je mesec, toda medvedek si še vedno ni upal z lesnike.

6.

Nastalo je jutro. Godrnjavs je prišel iz brloga in si pretegnil ude. Po strani je poškilil na lesniko. Capljača ni bilo več v njenem vrhu. Kam neki je šel ta nepridiprav? Prav za prav ga je bila že minila najhujša jeza. Zazehal je in odšel z doma.

Tedaj šele si je Capljač upal iz grma, v katerem je bil prenočil. Gledal je za očetom. Zdaj ga je spoštoval in občudoval. Loviti mora od jutra do večera in to ni lahka stvar. Pri tem ne utegne misliti niti na med. Ne, on že ne pojde več na lov. Njemu je med ljubši od ovác.

Ostal je za pestuna.

Cmokača se ga je zopet oklenila. Res, da storjene krivice še ni pozabila. Tudi gobček ji je bil še vedno zatekel. Toda nihče je ni znal tako lepo nositi kot on. In ona je tako zelo nerada hodila. Poleg tega je Capljač vedel za maline in za jagode. Tako rada je zobala.

Tistega dne je imel Capljač posebne načrte. Oprtal si je Cmokačko in jo je odnesel v gozd.

»Po med greva,« ji je rekel.

»Ne, ne, med ne,« se je kremžila Cmokačka.

Bala se je ôs. Medu ne bo več jedla.

»Nič medu, nič,« jo je tolažil. »Človeka bova videla. Človeka.«

»Človeka?«

Bila je vesela. Cmokačka ni vedela, kaj je to — človek. Mordà je kaj sladkega za njeno grlo.

Capljač se je bil namenil h kolovozu. Ni dobro poznal poti, toda vodil ga je nos.

Ali mu ni bil oče prepovedal hoditi tja? Pač. Toda naš medvedek je bil neposlušen sinček. Ne da bi hotel prav nalašč kljubovati, o ne! Gnala ga je radovednost. Še enkrat je hotel videti človeka čisto od blizu. Zdaj se ga ni več bal. Oče mu je rekel, da bo takoj mrtev, če ga pokadi s pihalnikom. Pa ni bil mrtev. Še bolelo ga nič ni.

Hodil je dolgo, dolgo. Cmokačka se je že naveličala.

»Kje je človek?«

»Počakaj malo! Kmalu ga boš videla. Pihalnik nosi čez ramo. Pokadi te, pa si mrtva.«

»Mrtva?«

Cmokačka vsega skupaj nič ni razumela. Bila je zelo neumna.

Slednjič sta dospela. Počenila sta za grmovje. Skozi veje sta gledala na pot in čakala.

Nič. Cmokačka se je naveličala.

»Jagode!« je zasitnarila.

»Jagode? Brž! Počakaj!« je Capljač iznenada napel ušesa. »Ali slišiš?«

Slišala je. Po kolovozu se je približeval ropot. Bil je vedno bližji, vedno glasnejši. Capljača je kar mrzlo spreletelo po telesu. Pobegnil bi bil, a se ni mogel geniti. Tudi Cmokačka je bila prestrašena. Privijala se je k njemu in ga grabila za dlako.

Na kolovozu se je prikazalo nekaj, česar Capljač še nikoli ni videl. Tudi se ni spominjal, da bi bila oče in mati kdaj govorila o tem. Bilo je leseno in se je pri tleh vrtelo. In tisto leseno je vlekla žival, ki je bila večja kot medved. In na tistem lesenem, vrtečem se, je sedel nekdo, ki je

bil podoben človeku. Pa menda ni bil človek, ker ni stal na dveh nogah. Iz ust se mu je kadilo.

Medvedek je pogledal Cmokačko. Sestrica še nikoli ni imela tako velikih oči. Da bi ne zakričala, ji je s šapo zapiral gobček.

In nato je vse skupaj izginilo za ovinkom.

Medvediča sta si zopet upala dihati.

»Ali je bil človek?« je vprašala Cmokačka.

»Ne vem,« je odgovoril Capljač.

Po njegovem je to moralo biti nekaj strašnejšega kot človek s pihalnikom.

»Domov!«

Cmokačka ni hotela več ostati tam. Tudi Capljač je imel dovolj. Hotel je oditi. Toda tedaj je zagledal nekaj drugega. Kar nenadoma se je bilo prikazalo izza drevja. Prihajalo je po poti.

»Tiho!« je zapretil Cmokački.

Pridrževala sta sapo.

Zdaj je res prihajal človek. Lahko ga je bilo spoznati, ker je hodil po dveh nogah. Pihalnika ni imel, torej ni bil zelo hud. Na nogah je nosil kratke hlače, a na glavi koničast klobuk. Na klobuku se mu je zibalo fazanovo pero. Dolgi lasje so mu padali prav na ramena. V rokah je nosil bič. Pod pazduho pa nekaj, kar je bilo podobno mehu.

Toda to ni bilo vse. Capljač bi se ne bil človeku tako čudil. Saj ga je že videl. Za človekom je capljalo nekaj drugega na štirih nogah. Nekaj takega, kar je Capljač videl vsak dan. In vendar je prav zaradi tega najbolj širil oči.

Bil je medved.

Prav tak medved kot sta bila njegov oče in njegova mati. Prav tak kot sosed Kosmatin. Le da je bil zelo mršav. Gotovo je bil že zelo star,

saj je le stežka prekladal podplate. Gobec je nosil nizko pri tleh, kakor da voha za človekom, ki ga vodi. Oči so mu gledale žalostno, potrto. V nosnem hriplju mu je tičal obroček. Za obroček je bila pritrjena veriga. Konec verige je bil v človekovih rokah. Vodil je medveda kot psička.

Capljač ni nehal zijati. Zdelo se mu je, da mora biti človek vendarle strašno močan. Ulovil je medveda in ga vodi po svetu.

»Ata!« je poklicala Cmokačka.

»Molči, saj ni ata!« jo je bratec rahlo udaril po gobcu. »Boš tiho!«

Stari medved ju je najbrže slišal. Morda ju je tudi zavohal. Oči so se mu veselo zasvetile. Gobec je obračal v grmovje. Ustavil se je in vlekel za verigo. Bilo je videti, da se upira in noče dalje.

Človek se je razjezil. Ošvrknil je medveda z bičem.

»Hej, Plešimož!« je zakričal. »Kaj ti je palo v glavo, mrcina stara?«

Medved se ni več upiral. Šel je dalje.

Človek in žival sta izginila za ovinkom.

Tedaj je Capljač skočil na nóge. Pograbil je Cmokačko in tekkel z njo, kar so ga nesle šapice.

Bilo ga je strah. Ni vedel, kaj naj si misli o tem, kar je videl. (Dalje.)

S. P.:

Cigančkov sveti večer.

*Tin — tan,
struna razglašena,
poj mi pesem
o nebesih,
o Detetu božjem
v tihih jaslih.*

*Tin — tan,
Dete sveto
se smehlja mi,
ker ga boža
mehka pesem
uspavanka.*

*Tin — tan,
tihi veter,
v vetru pesem —
bolna prošnja,
tak je sveti
moj večer.*

Peter Križman:

Jezušček — ubožec.

*Vi, ubogi bratci,
reone ve sestrice,
čujte zdaj novice:
Bratca smo dobili.
V noči sred tišin,
v reoni štalici
se rodil kraljev je Sin,
naš novi Bratec.*

*Ah, ne govorite,
da so vaši bratci
reoni le ubožci,
ne sinovi kraljev.*

*Bratca smo dobili.
V noči sred tišin,
v reoni štalici
se rodil je božji Sin,
brat Jezušček — ubožec.*

S. P.:

V belem mraku.

Sneži.

*Snežinka, bela zvezda, poletava
rahlo v tihi mrak.*

Na okno trka njen svetli blesk

in vabi v daljo belih cest.

Njen mehki dih poljubi lica —

o, vse tihe želje z njo so pohitele.

Salomon in Azrael.

(Židovska pravljica.)

V blestečem se plašču je sedel na svojem zlatem prestolu kralj Salomon in s črni mi perotmi je stal pred njim angel smrti, Azrael. Povedal je kralju, kaj je zapovedal Vse višnji in koga pokliče skoraj pred svojo sodbo. Salomon si zapiše besede božje v srce, Azrael se prikloni, gre proti vratom in — zastane, izbuli oči. Srečal je kanclerja Osipa, sivega starčka, ki je prihajal h kralju na posvétovanje.

Kakor vel list na vodi se strese kancler pod pogledom angela smrti. Hiti k prestolu, e vrže na kolena pred Salomonom in pravi: »Zvesto sem

ti služil, vladar! Povej mi, kaj pomeni pogled, ki ga je vrgel name angel smrti? Nemara pride — pride še danes póme? Naj me ne najde, vladar! Živel bi rad, živel, še časek vsaj... Dovolj mi, kralj, da vzamem najhitrejšega tvojih konj — da bežim pred angelom, čigar pogled mi ledeni kri...«

»Sin moj,« reče kralj, »od srca rad ustrežem tvoji prošnji. Vzemi konja — toda vedi, da ne ubežimo dnevu, ki ga nam je odločil Gospod!«

Kancler vzame konja, ki mu je biló ime Blisek, ga požene preko mesta in vrtov, leti z njim preko polja, preko obljudenih dežela, leti, leti ves dan in se ustavi ob nekem kamnu v puščavi. V starcu tedajci zledeni kri in zastane srce: v črnih perotih sedi pred njim na kamnu — Azrael.

Umirajoči zaprosi Azraela: »Povej mi vendar, zakaj si me pogledal davi tako začudeno, da me je nesel strah pred teboj v puščavo?«

»Čudovita,« pravi angel, »so Gospodova pota! Davi mi je naročil, da te počakam nocoj ob tem kamnu v puščavi. Pa te zagledam davi še v kraljevi palači... Nisem verjel svojim lastnim očem — kako naj naredi tak starček v enem dnevu toliko pot? Pa si prišel v moje naročje. Zakaj si se bal? V smrti je mir...« Kancler je izdihnil ob kamnu v puščavi svojo dušo in Azrael jo je odnesel na črnih perotih.

Salomon pa je gradil tempelj Bogu. Gradil ga je leta in leta in vsako zoro je stal med delavci in se opiral na palico in vodil delo. Vedno pogosteje je prihajal Azrael. Salomon je kazal na tempelj: »Kdo bo nadziral delavce, kdo dokončal delo?«

Azrael mu odgovori: »Odmerjene so tvoje stopinje in odločeni dnevi. A Gospod skrbi za tvoje delo.«

In Salomon se vrne k svojim očetom... Delo v svetišču napréduje, tempelj se sveti raz goro, kakor mravlje se gibljejo delavci. Saj stoji vsako zoro med njimi, oprt na svojo palico, Salomon... In delavci vedo, da jih

nadzoruje njegova senca... In videli so ga vsako rano zoro v templju — dokler ni razjedel črv palice, na katero se je opiral živi Salomon, na katero se je opirala njegova senca. Tačas pa je bil dokončan tempelj in Salomon je odšel h Gospodu.

Francè Jesenovec:

Malega Francka božični večer.

Tretje leto grozne svetovne morije je minilo, že četrto se je začelo: zima 1917 se je bližala. Vas, moji malčki, še ni bilo na svetu, in lahko zahvalite božjo Previdnost, da vam ni dala gledati grozo tistih dni.

Naš mali Francek je bil pa že med bedno deco, hodil je v peti razred ljudske šole. Bil je tudi ministrant pri farni cerkvi. Pa ne samo ministrant, tudi cerkovenikovo službo je često opravljal, ker je vojna poklicala na bojišče pravega cerkovnika. Zato je moral mali Francek hoditi z gospodom na obhajila po fari in nositi kadilnico pri pogrebih.

Takrat se Francku ni dobro godilo. Lakota je bila v naši deželi, Franckova mamica pa je bila le uboga delavka, ki je s trdimi žulji svojih rok služila boren kruhek zase in za malega Francka. Pri dobrih ljudeh je zaslužila nekaj krajcarjev, da je mogla zanje kupiti moke in kave. Pa še za denar je težko kaj dobila, samo določeno množino najpotrebnejših jedi so ji dali na karte. Takšno pomanjkanje je povzročilo tisto grdo svetovno klanje!

Premalo je dobila mamica za oba. Zato se je lačen in ubog fantek zelo bal bližajoče se zime, saj v burji in snegu in mrazu lakota še huje škóduje mlademu, razvijajočemu se telescu. Nič čudnega tedaj, če je bil Francek žalosten, ko je moral pri mrazu dvajset stopinj in čez z gospodom Filipom na dve uri dolgo pot.

V tistih težkih časih ni bilo hudó samo na bojiščih, kjer so umirali naši ateki in bratje, ampak tudi za bojno črto je razsajala kruta smrt. Po vseh deželah širne Evrope se je namreč razširjala nalezljiva španska bolezen, ki je pomorila nešteto mamic in sestric in še za vojsko nedoraslih bratcev. V tisti fari, kjer je bil mali Francek za ministranta, jih je umrlo v enem mesecu toliko, da Francek samó štiri dni ni nesel kadilnice za pogrebom, sicer pa kar vsak dan. In k vsem tem žrtvam hude nalezljive bolezni, pa zraven še k tistim mnogim, ki so pozneje ozdravele, je moral mali Francek hoditi z gospodom Filipom, ki jim je nosil sveto popotnico. Moral je z njim, pa naj je bilo v petek ali svetek, zjutraj ali zvečer, v lepem ali grdem, v toplem ali v mrazu...

Bilo je mrzlo zimsko popoldne, na dan, ko se spominjamo naših prvih staršev — Adama in Eve, pred božičnim večerom. Pa je pozno popoldne prišel v mestno župnišče póstaren kmetiški očanec in poprosil gospoda Filipa, naj gre s svojo popotnico k bolniku, ki je zbolel za špansko boleznijo. »Pri svetem Ožbaltu, dobri dve uri iz mesta, v Fojkah se pravi pri tistem gruntarju, kličejo gospoda,« je povedal očanec. Čeprav je bilo pred svetim večerom, dasi bi bilo vse lepše pri zadnjih zornicah ob Ave Mariji, četudi bi bilo prijetneje pri jaselcah in božičnem drevescu: vendar se gospod Filip ni pomišljal. Saj ga je klical bolnik na smrtni postelji. Hitro je poslal strežnico po Francka in ob treh sta se v družbi Jezusovi odpravila iz mesta v hrib, v snegu, v mraz.

Mrzla burja je brila po Hrastnici, mraz je silil do kosti: preko dvajset je kazal toplomer pod ničlo. Gospod Filip je po poti molil brevir. Sonce je sicer pokukalo včasih na popotnika, pa ni imelo nobene moči več, saj je bilo že globoko v decembru. Gluha tišina je kraljevala vsepovsod, samo zvonček v Franckovi roki je motil tihi mir tistega popoldneva, ki se je bližalo skrivnostnemu svetemu večeru. Pa je za trenutek še zvonček, ki je naznanjal Gospodovo bližino, utihnil... Padel je iz premrzle Franckove roke.

Francek ga je pobral, si ogrel ob svetilki roko in zvončkljal dalje. Ah, kako rad bi bil sedajle doma v farni cerkvi, ko bo zazvonilo Ave! Kako rad bi bil doma pri mami, da bi ji pomagal pokaditi in poškopiti tisto majhno sobico, ki sta v njej bivala. Pa mora hoditi tule v snegu in mrazu!

Takele otožne misli je imel Francek, ko je korakal pred gospodom Filipom ob majhni rečici Hrastnici, ki se je leno pomikala proti Poljanščici, da se izlije vanjo. Kmalu pa sta iz hrastniške grape zavila navkreber proti Fojkam. Polagoma se je zmračilo in svetilka v Franckovi levici jima je svetila po sneženi gazi v hrib. Tedaj pa je zazvonilo iz vseh bližnjih in daljnih podružnic, zazvonilo Ave, zadnji zornični, adventni pozdrav Nji, ki bo še nocoj dala svetu Odrešenika. In prav takrat sta gospod Filip in Francek vstopila v Fojkah v hišo.

Prejšnja in naslednja leta je Francek ob istem času vstopil v lepó razsvetljeno farno cerkev, pel pri slovesnih litanijah in vneto zvončkljal ob hvalnici »Te Deum«. Letos pa je vstopil v temačno, zatohlo bolniško sobo, v hišo, kjer ni bilo ne jaslje ne drevesčka ne tihe božične radosti, pač pa bolezen in skrb in žalost. Bolnik in drugi domači niso takrat prav nič vedeli o poticah in poprtnjaku, zanje ni biló svetega večera. Pa so bili kljub temu veseli obiska gospoda Filipa, saj jima je prinesel v hišo živega Jezuščka.

Dobre pol ure je trajal sveti obred. Potem so domači spregovorili nekaj besed z gospodom, ki jih je znal prav ljubeznivo potolažiti. Za tem pa sta s Franckom krenila po drugi poti domov. Zavila sta še malo navkreber, tja gori k cerkvi sv. Ožbalta. Vi ne veste, kako utrudljiva je bila ta pot za malega Francka! Do kolena in čez se je pogrezal v sneg! Venomer je klical za gospodom Filipom: »Počakajte, ne morem tako hitro za vami!« Gospod Filip pa je hitel, dokler ni prišel na vrh sv. Ožbalta, 816 m visokega.

Od tu dalje pa je peljala pot samo navzdol. Pa zopet ni biló Francku po godu. Od vrha doli je bilo tako strmo, da je vsak čas padal in se le s težavo pobiral. Pa ga je gospod Filip tolažil: »Le korajžno, Francek, kmalu se boš odpočil. Pojdeva k očetu Janšču vočtit praznike, pa se tam malo pogreješ.«

Ha, ko bi videli takrat Francka, kako ga je to vzpodbudilo in vzdignilo! K očetu Janšču! Tega pa Francek že davno pozna. Imenitno zna ta oče postreči gospodu in njegovemu spremljevalcu. Saj je bil že večkrat tam in vselej se je imel prav dobro!

Gospod Filip je držal besedo. Četrť ure pod vrhom se je ustavil pred Janščevo hišo in zavil vanjo. In mali Francek veselo za njim! Bo vendar vsaj malo tudi letos deležen sladkosti svetega večera.

Že okrog hiše in v veži je prijetno dišalo po kadilu. Ha, pa še kaj drugega, prijetnejšega: vsa veža je bila polna vonja po okusnih štrukljih in poticah. E, tu je bilo malo drugače kot tam onstran hriba na Fojkah! Šele sedaj se je začel vživljati Francek v pravi slovenski sveti večer.

Janščev oče so bili v kuhinji. Francek je že naprej vedel, da ga bodo tam našli. Saj je vedno le kuhal in pekel, pa same dobre stvari! Že so oče Janšč začuli gospoda Filipa, pa so se koj znašli v veži, se smejali zadovoljno, kot se znajo le oče Janšč, in povabili premrzla popotnika v toplo kmetiško hišo k mizi pri peči. Gospod Filip in Francek sta se rada odzvala, pa le za kratek čas. Mudilo se je v mesto. Ura se je že bližala osmi.

Kako lepó je biló pri Janščevih v hiši! V kotu jaslice, na veliki, beli hrastovi mizi je ležal poprtnjak, vsepovsod pa se je razširjal prijeten duh po kadilu. In družina je bila vsa zbrana na klopi okrog peči: pravi naš stari sveti večer na kmetih.

»Samo praznike in novo leto sva prišla voščiti,« je pojasnil gospod Filip, »morava takoj proti domu. Ob enajstih se začno večernice.«

»No, no, saj ni take sile, hm, le malo posedite, da nam prav nocoj ne odnesete spanja,« so hiteli oče Janšč, »bom takoj nekaj gorkega prinesel, da se vsaj malo pogrejeta. Saj fantka gotovo zelo zebe, ker sta napravila že tako dolgo pot.«

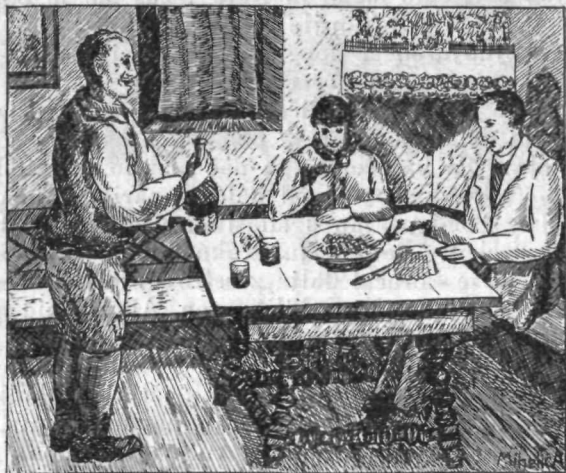
Tako so hiteli Janščev oče in že jih ni biló v hiši. Zopet so izginili v kuhinjo. V hiši pa so domači spregovorili nekaj besed o tem in onem, zlasti o težavah tistih hudih dni.

Pa ni biló dosti časa za pogovor. V desetih minutah so se oče Janšč vrnili in — prinesli skledo sveže pečenih štrukljev. Kajne, kako spreten kuhar so bili oče Janšč! V desetih minutah so spekli sladke štruklje! To so šli malemu Francku v slast! Če bi ga bili videli, kako jih je otepal, gotovo bi sline cedili po štrukljih in poticah!

No, pa mu jih le privoščite, saj jih je po treh letih, kar je trajala svetovna vojna, ta sveti večer jedel prvokrat. In še dosti časa ni imel! Čez kratek četrť ure je gospod Filip vstal, voščil še enkrat praznike, se zahvalil za gostoljubnost Janščevemu očetu in odhitel s Franckom v sneg in temo...

In zopet je šlo z največjo naglico navzdol. Francek je hitel, kar so ga nesle noge, za gospodom Filipom. Pa ga niso vedno držale te presnete noge! Veste, kar sedemnajstkrat je padel, se pobral in jo urnih krač pobrisal za gospodom Filipom. Saj se mu v mehkem snegu ni zgodilo nič žalega.

Ob tri četrť na enajst sta dospela v mesto. Gospod Filip naravnost v farno cerkev k večernicam in polnočnici, mali Francek pa — v posteljo, tako je bil utrujen. Tisto leto ni bil pri polnočnici. A še v topli postelji je sanjal o štrukljih in poticah...

Fr. Ločniškar:

Nocoj, nocoj . . .

*Nocoj, nocoj
je sveta noč
in vse tako je
kot nekoč.*

*V kotičku vsakem
Betlehem
in božje Dete
spava v njem.*

*Okrog pastirci
čujejo,
Rešnika se
radujejo.*

*Glasi se pesem
iz višin:
»Zdaj rojen vam je
božji Sin.*

*Prinaša sreče vam,
miru.
O slava večnemu
Bogul«*

*Prijazno zvezde
sijejo,
tolažbo v srca
lijejo.*

A. Č.:

»Pa jaz, ki sem bil zraven!«

(Flamska pripovedka o ponosnem osliču.)

Jezušček je ležal v hlevu. Ves svetonocni sij je preminil, angelci so se vrnili v nebesa, pastirji so poiskali staje. Preden je sveta Družina zapustila zasilno prenočišče, je sveti Jožef še potrepal voliča in osliča po vratu. Ostala sta sedaj sama v hlevu. Vol se ozre na osliča pa pravi: »Ti prijatelj, jaz grem na polje orat.« Poiskal je svojega gospodarja in mu pomagal pri delu kakor poprej. Osel pa je godrnjal sam pri sebi: »Kaj? Orat da bi šel? ... Pa zdaj po vsem tem, kar se je tu zgodilo? Ne boš!« Vstane in gre ponosno naprej držeč ušesa pokonci kakor dve sveči. Če so ga ljudje srečavali, je zatrobil samozavestno svoj »i-a«, kakor bi hotel reči: Poslušajte, ljudje božji! Jaz sem bil zraven v Betlehemu. Zvezda je z enim žarkom zadela tudi mene, angeli so nebeško lepo prepevali; kralj je stal poleg mene, sv. Jožef mi je donašal krme; sveta Devica je bila ljubezniva do mene in Dete Jezus me je božal! I-a, i-a. Bil sem zraven v Betlehemu! Občudujte me!«

Ljudje so se spogledovali in si mislili: »Osel je neumen; in če osel nori, je dvakrat norec.«

Če je pa naš osliček srečal drugega osla, ki je bil vprežen v voz, ali pa je delal na njivi, je pomagal z ušesi in sočutno pristavil: »Kako trapast osel... Pa kaj čemo; ga pač ni bilo v Betlehemu.«

Nekoč pa opazi od daleč tovariša voliča, ki je pridno vlekel plug na njivi. Pomigne mu s šilastimi ušesi, češ, ubogi tovariš! Kakor da bi ne bil zraven v Betlehemu! Kako se peha, namesto da bi stanu primerno živel!

Pa je koracal dalje z ostro stoječimi ušesi in od časa do časa zatrobil: »I-a, i-a! jaz sem pa bil zraven. Ali me nič ne občudujete?«

Toda sama hoja tudi utruji, želodec pa zahteva svoj davek. In če je osel lačen, je dvakrat lačen. Pomulil je nekaj suhe trave ob poti; privoščiti si je hotel tudi par grižljajev sladke detelje. Pa kaj, ko ga je brž opazil gospodar njive in nagnal z udrihanjem po rebrih. Brzih nog je z odkuril in tröbil ne več »i-a«, ampak »a-i«, »a-i.«

Ko se je zavedel svojega grešnega dejanja, pride mimo njive, kjer je bila posejana koruza. Kar sline so se mu pocedile. Urno stegne svoj požrešni jezik in šapne parkrat po mehkem zelenju koruznih steblic. Pa, o joj! Kakor bi bil potres, tako je nekaj zadelo njegovo hrbtišče. Ko se ozre, vidi starko z močno gorjačo v roki, obenem pa čuje neprijetno in zadirčno golčanje: »Ali se mi ne pobereš takoj izpred oči, ti grdi požernik!«

Tako se je potikal naš osliček okrog brez doma, brez óvsa, brez kuruze in detelje, preganjan in tepen, zaničevan in zmcrjan. Čedalje bolj mršav je postajal.

Pa kmalu spet naleti na svojem potovanju na starega znanca volička, ki je vlekel plug na njivi. »Kako ti je že kaj, prijatelj?« ga nagovori vol.

»Dobro,« je lagal osel.

»Pa lahko vsakdo prešteje rebra tvojega izsušenega ogrodja,« se namuzne voliček.

»Nekaj časa sem se zdravil z vodo,« nadaljuje lažnivo; kajti, če se osel laže, se laže dvakrat.

Kmetič požene vola, češ, kaj se boš ukvarjal s to mršavo parol!

Osel pa gre svojo pot dalje. Na večer se zlekne ob kupu kamenja na tla, da bi se odpočil v luninem svitu. Z vso resnostjo se zatopi v svojo usodo, saj se je bil prepričal, da je vol vendarle na boljšem kot on. Kaj, če bi odložil svoj ponos, ki sliči že napuhu, in bi si zopet s poštenim delom ohranjal življenje! Objokoval je svoje brezdelno postopanje in bridke solze so mu stopile v oči — dobremu osliču. V tem pa zasliši prav blizu človeški glas, nežno govorjenje ženske osebe. Prisluhne in ujame naslednje besede: »O, ko bi imela sedaj-le onega osliča iz Betlehema!« »Pa res. Potem bi se pa že dalo potovati,« pristavi moška oseba.

Osliču se zdi, da so mu ti glasovi že znani. Žena se oglasi: »Pa, kakor je Bogu po volji!« »Povsod in v vsem naj se zgodi božja volja!« pritrdi moška beseda.

Osel je bil sedaj prepričan, da se ne moti. Brž vstane, se približa in predstavi: »Jaz sem oslič iz Betlehema.«

»Dobrodošel,« ga nagovori sveti Jožef. »Na begu smo in namenjeni v Egipt. Pomoč tvoja bi nam zdaj prav na hvalo prišla.«

Osel naj bi torej spremljal sveto Družino doli v Egipt. Kar srečnega se je štel; in če je osel srečen, je dvakrat srečen. Z Marijo, ki je sedela na njegovem hrbtišču in držala Jezuščka v naročju, je ponosno koračil naprej; ob strani je hodil kot voditelj sveti Jožef. Sonce je pošteno grelo, prah se je dvigal, a kaj zato! Dosegel je zopet častno službo pa imel tudi hrane za silo. Če ga je vročina zdelovala, se je tolažil: »Pa naj bo nekoliko pokore za prejšnji napuh!«

Končno so priromali v Egipt. Sveta Družina je dobila tam skromno hišico pa nekoliko zemljišča, osliček pa zaposlitev za ves dan: Zjutraj je šel otovorjen z vrči do studenca, čez dan je donašal kurivo, vozil na njivo in z njive; od časa do časa si je dovolil tudi malo zabave z Jezuščkom, ki ga je ponesel na sprehod.

Prišel je čas vrnitve v Nazaret. Treba se je bilo pripraviti na dolgo, mukepolno, vročo in prašno pot skozi pustinjo. Pa je šlo vse po sreči. V Nazaretu vpraša Jožef: »No, osliček, kaj pa nameravaš zdaj? V revni hišici nimamo prostora zate; pa bi bila tudi trda za hrano!«

»Si bom že poiskal kako službo, da ne bom brez posla,« pravi osel.
»Za enkrat pa se lepo zahvalim za vse, kar ste mi dobrega storili.«

Poslovi se in gre zamišljen na pot, da si čimprej zagotovi primerno službo. Pa ni bilo treba dolgo iskati. Še isti dan se pogodi z nekim krošnjarjem. Zdaj so se začeli za osliča trdi dnevi. Od jutra do večera vprežen v voz, malo piče, mnogo batin — tega ni bil vajen. Vendar pa le ni tožil, marveč vztrajal leta in leta s poudarkom: »Naj pa bo za moj nekdanji napuh!«

Po letih je prišel krošnjar radi dolgov na kant. Vse mu je bilo prodano z osličem vred. Kupec, neki trgovec z živino, pošlje osliča z drugo živino vred na pašo, da bi se nekoliko popravil, poredil in podebelil.

Čez nekaj dni pa prideta dva moža, ki sta kar meni nič tebi nič odvezala osliča in ga hotela odpeljati.

»Oho,« pravi trgovec. »Takole se pa nismo zmenili. Kdo pa vama je dovolil jemati mojo žival?«

»Gospod ga potrebuje,« sta rekla brez strahu tuja moža. — »Kdo pa sta vidva?« — »Apostola Jezusova.« — »Če tako, potem pa že dobro.« In pustil je, da sta odpeljala osliča.

Zdaj pa lahko uganemo, čemu je božji Odrešenik potreboval osliča... Bil je zadnjikrat na poti v Jeruzalem, ko je — kakor nam pove sveti evangelij — slovesno jezdil na osliču, ko so ga ljudje na vso moč slavili in mu vzklikali »Hozana«. Lahko bi si bil izbral lepo in postavno živalico, pa je hotel poplačati skromnega, mršavega, starega osla, ker je tako dolgo in vdano delal pokoro za nekdanji napuh.

Napočil je veliki dan. Ves Jeruzalem in vsa okolica je bila pokonci — za Jezusov prihod. Sonce je s svojimi svetlimi žarki po svoje prispevalo, da bi bilo veličje tem sijajnejše. Starejši in otroci so imeli palmove in oljčne vejice v rokah. Ko se je prikazal Jezus, obdan od svojih zvestih učencev, sedeč na osliču, je zaorila množica: Hozana! in dvigala zelenje v pozdrav! Otroci so poskakovali od samega veselja in stlali cvetje na pot. Jezus je jezdil mirno in dostojanstveno mimo, dvigajoč roko k blagoslovu. Osliček je stopal umerjeno, skromno, s povešenimi ušesi. Veselila ga je vsa ta slava, toda prevzel se ni, dobro vedoč, da je vse češčenje namenjeno le Gospodu, ki ga je nosil.

Ko je bil sprevod pri kraju, je Jezus počehljal živalico in rekel: »Ljubi osliček, bodi zahvaljen! Imej na mislih nauk: Kdor se povišuje, bo ponižan; in kdor se ponižuje, bo povišan.«

In osliček si je dobro zapomnil to opozorilo; in če si osel kaj zapomni, si zapomni dvakrat.

O najgrši žabi.

(Iz češkega prevedel dr. Fr. Bradač.)

(Konec.)

Ne morem za to, da nisem lepó zelena, kakor je moja sestrice regica, ki jo imajo ljudje tako radi, da jo imajo celó doma za oknom v banjici z vodo. Rodila sem se krastača in zato sem tako trebušasta in nerodna, kakor me vidiš. Tudi ne znam tako lepo skakati kakor moji bratci in sestre, zelene žabe. To je zato, ker imam zadnje noge le malo daljše od prednjih. In tako samo neokretno lezem po travi in po gredah. Grintava pa nisem, kakor si mislila o meni. Grbice na mojem hrbtu in nogah so bradavice — in takoj ti povem, zakaj sem z njimi pokrita. Zato da sem grša in da izločam iz njih, kadar mi preti nevarnost, spenjen in grdó smrdeč sok.

Vem, da je tudi to zoprno, pa si ne morem pomagati. Imam preveč sovražnikov, ki se ne morem proti njim braniti. Zato se gnusim ljudem in posebno otrokom, ki so včasih celó tako hudobni, da mečejo kamenje vame. In prav pri otrocih si to najmanj zaslužim...

Poglej, deklica, kako grdo je to... Ko sem letos vse leto lezla po vašem vrtu, sem te često videla in slišala. Bila sem skrita med salato, med ohrovtom, pod velikimi listi kumar ali pa med jagodnjaki. In tako sem izvedela, da rada ješ glavnato in kumarčno salato — da imaš rada tudi redkvico. Saj sem večkrat videla, kako si si jo izpulila iz gredice, jo brž umila in pojedla, da bi očka in mamica ne vedela. Če bi bila hotela, bi te bila lahko zatožila — in kolikokrat! In tvoj bratec ni bil nič bolj pridren. Toda ker sem pridna krastača, ne morem tožariti...

In sedaj ti moram povedati, da sem vse, kar raste na vašem vrtu in kar imate radi, stražila in čuvala. Vse, kar imaš rada ti, imajo radi tudi tatinski polži. Obžirajo krhko salato, glodajo redkvico, kumare, jagode pa znajo tako izjedati, da ostane samo rdeča lupina. Saj si neštetokrat našla tako izjedeno jagodo — in večkrat je bil še polž v njej. In kakor polži delajo škodo na vašem vrtu tudi črvi in vsakovrstni mrčes...

Vem, da se streseš od gnusa, če ti povem, da vse polže, črve in druge škodljivce jem. Od pomladi do zime lazim in lazim po vrtu in kjer najdem kakega malopridneža, ga pograbim in pogoltnem. Koliko sem jih letos pojedla, ti niti ne morem povedati, ampak često sem se jih tako najedla, da mi je bilo skoraj slabó. Tako torej služim vse življenje ljudem, tudi če me nimajo radi — toda moram jim služiti, ker sem za to ustvarjena.

Torej to sem ti prišla povedat. Ne zato, da bi me imela rada. Vem, da je to težkó, ker sem grda. Hočem te samo prositi, da ne terjaš nikoli več od očka, da bi me ubil...«

Komaj je krastača to izgovorila, se je obrnila in nerodno zlezla na kraj pernice. Potem je izginila in s tal se je slišalo, kakor bi kdo nalahno stopil. Gotovo je krastača skočila na tla...

Šele sedaj se je Zorka zavedela iz velikega presenečenja in se oddehnila. Oglasiti ali geniti se pa še ni upala. Samo pozorno je prisluškovala, ali ne bo še kaj zašustelo, kajti ni dvomila, da je žaba krastača še v sobi.

Čez dolgo časa je bilo slišati korake po stopnicah, potem je cvaknila kljuka na vratih — in posvetilo se je. To sem bil jaz, ki sem šel šele spat, ker sem nocoj dolgo pisal.

Zelo me je presenetilo, ko sem videl, da je Zorka pokonci — in da je celó sedla. Bila je nekam preplašena, lica so ji kar gorela, in ko sem ji segel na čelo, sem spoznal, da je tudi potna. Seveda sem se ustrašil, da je morda zbolela. Toda preden sem jo mogel vprašati, kaj ji je, je izpregovorila sama...

»Očka, dobro poglej, ali ni tu kje tista žaba krastača.«

Rekla je to šepetaje in tako, kakor bi se bala...

Začudil sem se na vrh glave, kaj bi žaba delala v sobi...

Toda Zorka mi je zopet šepetaje zatrjevala, da ji je še pred kratkim sedela na pernici. In ne in ne — ni si dala dopovedati, da se ji je to samo sanjalo.

Zato sem preiskal vso sobo, da bi jo prepričal, da žabe res ni nikjer.

»Potem je pa najbrž zopet že v kleti« — je rekla Zorka glasneje in pogumneje. Toda takoj me je prosila, naj grem brž v klet za njo ter ji povem, da ne bo Zorka nikoli več hotela od mene, da bi kako žabo ubil.

Ustregel sem ji, toda ko sem v kleti posvetil s svetilko na kup prsti z zelenjavo, sem videl, da je krastača že skoraj vsa zakopana. Samo glava je še molela ven, kajti krastača se pozimi zakoplje ali pa zaleze ritenski. In ko sem se vrnil v sobo, sem povedal Zorki na radovedno vprašanje, da je žaba res v kleti in da ji sporoča, da je sedaj pridna deklica.

Šele čez nekaj dni je izdala mamici, kaj ji je žaba krastača tisto noč povedala. Od mame sem potem izvedel jaz, in kakor sem izvedel, sem tu dobesedno napisal.

Pa še nekaj moram izdati.

Odkar jo je ponoči obiskala žaba krastača, ne spi naša Zorka drugače ko s pernico čez glavo. Toda Bog obvaruj misliti, da dela to iz strahu pred novim žabjim obiskom. Takoj bi se strašno razjezila in bi vam ogorčeno rekla, da se pokriva samo zato, ker se ji tako najbolje spi...

Mirko Kunčič:

Dedek za pečjo.

*Tiho, tiho, tiho
pada snežec beli,
tiho, brez besede
k peči smo se vseli.*

*Sanke... klanec... jarek — bums!
vanj vsa kopica razoneta;
vrisk in smeh na vso bridkost ..
Kje so, kje so tista leta! — — —*

*Ded si pipo je prižgal,
segel z mislimi v daljino
in priklical iz noči
zlatih mladih dni spomine.*

*Tiho, tiho, tiho
čez ravan sneži,
tiho kakor solza
dedu iz oči...*

Vane Betkin:

Pričakovanje.

*V sanjavi mesečini širno se poljé iskrí,
kot bi krilatci biserov bíli nasuli v sneg;
v pričakovanju čuda, ki prišlo bo sred noči,
vasica borna se plahó zgrnila je pod breg.*

*Družine v kočah so posedle krog peči gorké
in v sleherno srce se vselil je nemir;
odraslim in otrokom v srcih lučke nád goré
in vsakdo v Betlehemu bil bi rad pastir.*

*Zdaj zdaj prišel bo Jezus, v borno haljico odet,
zavetja toplega v ponižne kočice iskat,
z ročicami premrlimi bo blagoslovil svet,
potem ostal bo med ljudmi, kot bil bi njihov brat.*

Zofka Vivodoba:

Pravljica o megli.

V našem podgorju skoraj ne poznamo meglé. Le sempatja pokuka v jesenskih jutrih v naše vasice in lega na naše duše kot težka môra. Ko sem prebivala tam na barjanski zemlji, nam je bila meglà vsakdanji gost, ki nas včasih ni zapustil po cele dneve.

Iz naše podgorske vasice zaidem sempatja v planine. Tudi na planinah se srečam z meglicami. Tam iz kamniške kotline so se zadnjič pripodile. Pa to niso bilè več meglice, ampak prave pravcate planinske meglé, ki so ti v trenutku zakrile vso lepoto planin, pa zopet izginile, da so se ti vrhovi zasmejali v vsej svoji lepoti.

O, in nevarne so te planinske meglé! Zmotijo potnika, da tava ure in ure daleč in ne pride do cilja, ki ga ima pred nosom. Pri belem dnevu vidiš le korak daleč pred seboj. Če te pa zajamejo v noči, tedaj si siromak. Motijo te, da tavaš po skalnatem planinskem svetu in ne veš, ne kod ne kam. Včasih se ti za trenutek raztrga megleni zastor in pred seboj ugledaš brlečo lučko — planinski dom. Rešen si.

Pa so kljub vsem nevarnostim planinske meglé zelo lepé. Vsaj jaz jih ljubim. Tako lepo hité z enega vrha na drugi vrh, pa so že v objemu nizkih planinskih borov in samotnih macesnov.

Mudi se jim. Še en poljub planinskim vrhovom in že se trga njihova belina tja v temnò dolino.

Lepa je ta igra s planinskimi meglicami. Če ne verjameš, pridi in se prepričaj!

Od kdaj hodijo meglice po svetu? Poslušajte!

V lepi graščini je živela mlada princezinja. Pravkar ji je perica oprala vse obleke in jih razobesila po grajskem dvorišču. Večer je prihajal v grajsko tihoto, svetla mesečina je lila v lepi vrt, kjer so viseli tenki robčki in nežne čipke in bela krilca.

Drugo jutro je prišla k princezinji perica po plačilo. Princezinja je bilà zelo skopa in ji je plačala samo polovico zaslužka.

Užaljena perica se obrne h grajskemu dvorišču, kjer je viselo še nekaj kosov perila, in jezno reče:

»Ker si tako skopa in krivična, naj polovica tvojega razobešenega perila odleti daleč po svetu in naj bo ljudem v opomin, da bodo pravični in dobri do soljudi.«

In glej! Pred očmi brhke princezinje odleté z vrvi vsi beli robčki in drobne čipke in tenka krilca in izginejo z grajskega ozidja za vedno. Nikoli več jih princezinja ni videla. Kadar pa dahne večer svoj poljub materi zemlji, se napoté vsi ti beli robčki in svetle čipke kot lahna meglica po svetu in pripovedujejo ljudem pravljico o skopi princezinji.

P. J. P.:

Skrb.

Bilo je pozimi. Pred kajžo je snežilo. V gostih kosmih je naletaval sneg pred oknom. Včasih je veter zanesel snežinke mimo okna. Na vrtu so se pripogibale veje, ker niso mogle držati težkega snega. Šipe v oknu so šklepetale in Tinčka je vselej streslo. Že dolgo niso bili zakurili v peči, ker ni bilo drv. Tinček je sedel sredi sobe. Zavil se je v staro očetovo suknjo in gledal očeta, ki se je stiskal s hrbtom k peči.

»Očka, zakaj si žalosten?« je nenadoma vprašal Tinče.

Očka je gledal skozi okno in opazoval naletavanje snežink. Odgovoril pa ni nič.

»Očka, ali si jezen?« je Tinče spet vprašal očeta. Čudno se mu je zdelo, da očka tako gleda skozi okno, kakor da ni še nikoli videl snega. Očka pa spet ni nič odgovoril.

»Si bolan, očka?« Tinčka je zaskrbelo. Saj ni dobro vedel, kaj je bolezen. Vendar je že spoznal, da so ljudje v bolezni drugačni kot navadno. Če bi bil očka bolan, potem ne bi bilo več lepo. Le kaj misli očka, da mu ne odgovori, da ga še pogleda ne.

Očka pa gleda skozi okno, gleda naravnost in nič ne sliši. Tesno se stiska k peči in roke drži v žepih in nič ne reče.

Tedaj se Tinče ustraši. Saj očka ne gleda snežink, saj očka kar tako gleda, saj očka najbrž niti ve ne, da sneži, da ga Tinče sprašuje; kaj mu je? Zato pa Tinče v strahu kar zavpije, da se samega sebe prestraši: »Očka!«

Glej, očka se je vzdramil, čudno pogledal in zazdelo se mu je, da ga je nekdo poklical. Pa je zagledal sredi sobe Tinčka, v njegovo suknjo zavitega, ki ga gleda naravnost v oči. »Kaj bi rad, Tinče?« je hitro vprašal očka.

»Kaj si mislil tako hudega, da me nisi videl, da nisi videl snega, da me tudi slišal nisi? Povej, očka, ali si hud name?« Tinče je vstal in šel k očetu, se oklenil njegovih nog in ga gledal, gledal naravnost v oči.

»Sinko moj, kako bi mogel biti hud nate? Nič nisem hud. Saj si priden. Rad te imam,« je odgovoril očka in pobožal Tinčka po laseh. Očka je zares rad imel Tinčka, ker je bil tako miren in vesel.

Tinčka je pa le skrbelo, zakaj je očka tak. Rad bi bil vedel, kaj je očka mislil, ko je tako skozi okno gledal, pa morda niti debelih kosmov snega ni videl. Zato je še enkrat vprašal, zakaj ga ni videl in slišal.

»Tega ti še ne razumeš! Boga hvali, sinko moj, da še ne več, kaj se pravi imeti skrbi. Ko boš velik, ko boš že veliko slišal in videl, potem boš vedel, kaj so skrbi. Zdaj pa le miren bodi in z Mihcem se igrajta,« je govoril

oče. V svojih velikih, suhih, koščenih rokah je držal Tinčkove roke, ki so se od mraza tresle.

»Saj Mihca ni doma. Pri sosedovih je. Toda, očka, povej, kaj je skrb, kaj je le za velike ljudi?« je tiho vprašal Tinček. Sedaj bo povedal očka nekaj velikega, nekaj, kar je le za velike ljudi. In Tinček bo vedel toliko kot veliki ljudje. Očka veliko ve; očka je velik človek; očka ve, kaj je skrb.

Skrb, skrb, skrb...

»Skrb, kaj je skrb, bi rad vedel, Tinče? Skrb je nekaj velikega. Skrb je žena, ki hodi po svetu. Veliko moč ima. Skrbi ne moremo videti. Če pa žena Skrb koga obišče, potem človeku lasje osivé; žena Skrb je huda žena. Človeka gloda in grize, da postane suh. Vidiš, sinko, jaz sem suh, ker me je obiskala. Ti se od mraza treseš, ker je pri nas Skrb. Skrb včasih tudi reče: »Očka, danes boš lačen; Tinče, danes boš lačen.« Taka je žena Skrb. In kogar obišče Skrb, ta ima skrbi,« je razlagal oče. Zelo mu je bilo hudó, da je moral povedati, kaj je skrb. Toda Tinčka je imel rad in zato mu je povedal. Tinče pa je gledal očka, vsako besedo si je zapomnil. Kar strah ga je postalo.

Spet je pogledal očka skozi okno. Tinče je mislil, da očka gleda, kdaj bo prišla Skrb. Pogledal je še sam in videl, kako sneg naletava, kako drevje težkó nosi toliko snežink. Da bi šla kje Skrb, tega ni videl.

Skrb, skrb...

»Očka, ali je pri nas tudi Skrb? Prej si rekel, da je.«

»Tudi pri nas so skrbi,« je žalostno rekel očka.

»Skrbi? Ali je več Skrbi?« se je začudil Tinče. Tega očka prej ni povedal.

»Če je več Skrbi, vprašaj? Skrbi je veliko. Vse polno jih je. Ena Skrb je poglavarica. Ta vse vodi. Pomagačev ima pa veliko, veliko,« je razlagal dalje očka. Sinkó se je vedno bolj čudil. Koliko očka ve! Take stvari ve, ki so za velike ljudi, in očka jih pripoveduje njemu, ki bo velik.

»Katera Skrb je pri nas?« Tinček je bil res radoveden. Vse bi rad vedel, kar ve očka. Očka pa ve veliko. Gotovo bo tudi vedel, katera Skrb je pri njih. Tinček nič ne obrne oči od očeta. Potem morda očka ne bi povedal.

»Pri nas je več Skrbi, Tinček,« je spet začel oče. »Ena pa je glavna. Ta ima v sedanjih časih največ dela po vsej zemlji. Mislim, da ima tudi ta mnogo pomagačev. Ime ji je: Lakota.«

Tinče se je zdrznil. Lakota, lakota... Saj je Tinče tudi lačen, a Tinče nima skrbi! To se je Tinčku zdelo čudno, pa je spet vprašal: »Očka, jaz sem lačen, zelo sem lačen; skrbi pa nimam! Kako je to?«

Zares, očku je bilo že žal, da je kaj povedal. Tinče je že malo pozabil, da je lačen, zdaj se je pa spet spomnil. Vendar je očka govoril dalje: »Lačen si? Malo počakaj! Bova skuhala žgancev, dobrih žgancev! Potem ne boš več lačen.« Res, očka je imel shranjene še dobro pest ajdove moke. Kaj bo pa potem? Potem bo Tinče najbrž moral biti lačen, če očku dobri ljudje ne bodo nič dali. Toda tega sinku ni pravil. »Vidiš, Tinče, tako je! Ti si lačen, jaz imam pa skrbi. Skrbi so za velike ljudi, in ko boš velik, boš tudi ti imel skrbi.«

»Ko bom velik...« je mislil Tinček. Začelo ga je zebsti; tresel se je po vsem telesu.

»Pojdiva kuhat žgancev!« je mirno rekel oče. Šla sta v kuhinjo. Oče je kuril in kuhel zadnjo ponev žgancev, Tinček pa je mislil: »Ko bom velik, ko bom velik, bom imel skrbi...«

O žalostnem koncu junaškega viteza.

(Iz češkega prevedel dr. Fr. Bradač.)

Da vam nisem že dolgo nič pripovedoval —

Prav imate! Toda z vami, Mihec, Jožko in Marica, je križ. Vedno hočete slišati pravljico, pa tako, da je resnična. Kje naj pobiram take pravljice...? Toda čakajte! — Vprav sem se neke domislil. Poslušajte torej...!

Ni še dolgo, kar se je to zgodilo. Včeraj ponoči. Temà je že blodila po gozdu, kjer ni bilo slišati nič drugega kot skovikanje čuka in žuborenje potoka, ki je tekel v tako globoki strugi, da je biló strah pogledati vanjo. Skozi veje visokih dreves so se videle svetle zvezde, ki so tako trepetale, kakor da se boje.

In takrat se je prebudil junaški vitez v oklepu in se viteško nategnil, da so ploščice oklepa kar zaškripale. Da, tako junaški je bil ta vitez, da svojega oklepa ni slekel niti, kadar je hotel spati. Tega pa ni delal zato, ker se je mordà bal sovražnika, zakaj stanoval je v utrjenem gradu med jelševimi koreninami, dva dobra komolca globoko pod vodo...

»Pod vodo?« — je rekel neverno Mihec in zmajal z glavo...

In Marica je nagrbančila čelo, me karajoče pogledala in dejala: »Veš, očka, če danes ne lažeš, tak ne rečem nič.«

»Niti na misel mi ne pride, da bi zavoljo vas lagal,« — sem rekel na to. — Ampak če mi boste skakali v besedo, bom prenehal, in ne boste izvedeli ničesar...

Da, kakor sem povedal — ta vitez je živel v utrjenem gradu med jelševimi koreninami, dva komolca globoko pod vodo. Ko se je zbudil in se potegnil za dolge brke, je spoznal, da je že noč in torej čas, da gre na lov.

Prehobil je dolg hodnik, kjer so visele drobne koreninice kakor zavese, in če je bil na dnu potoka med kameni, ki so bili od glena tako spolzki, da je bila groza iti po njih. Vsak drug bi bil spodrsnil in padel, vitez pa je imel trden korak in zato jo je neustrašeno ubiral po vodni pustinji. Bila je sicer temà, toda vitez se ni oziral ne na desno ne na levo ter jo meril kar po pameti v tiste kraje, kjer je bila na ovinku peščena plitvina. To pa zato, ker je bil že lačen in je bilo na plitvini zmerom dovolj hrane. Komaj je stopil na rahla tla, je že zagledal mastno ličinko, ki mu je šla prav v slast.

Tedaj pa švigne — bogve odkod se je vzela — nad peskom k njemu jegulja. Riba, ki je podobna kači, zviija se kakor kača — in leze tudi lahko na breg ter se izprehaja po kopnem, česar si ne more dovoliti vsaka riba. Jegulje pa so tudi sicer podobne kačam. Zvite so in lokave, da je res čudno, zakaj jim ni bil dan tudi razklan jezik.

Približala se je vitezu in rekla: »Jej, jej, gospod vitez, kar pomilujem te, ko vidim, da ješ tako mrcino, medtem ko je tamle malo dalje pripravljena zate pravcata gostija. Mesa, da ga ne bi snedlo deset vitezov...«

Rekla je — in se zagnala ter je bila iz vode na bregu, zakaj videla je, kako neprijazno jo je vitez ošvrknil s pogledom in jezno zmignil z dolgimi brki. Ni mu bilo zaupati in zato je jegulja gledala, da bi prišla iz nevarne bližine...

Zares je s svojimi besedami razjezila junaškega viteza, ki ga je bilo tudi nekoliko sram, da ga je jegulja zalotila pri tako neviteškem obedu. Taka ličinka ni nič kaj dobra jed in vitez jih je jedel samo, če ni bilo nič okusnejšega. Tudi danes jo je vzel za ljubo samo zato, da bi si potolažil prvi glad, saj je upal, da najde pozneje boljši plen. Jeguljine besede pa so povzročile, da mu ličinka ni šla več v slast. Tudi jeza, ki mu je vzkipela, ga je kmalu minila...

Nekaj časa je stal neodločen, kajti vedel je, da je jegulja kačja nesnaga, ki se ji ne sme verjeti, pa naj se dela še tako prijazno. Izkušnjava pa je bila prevelika in vitez si je slednjič mislil: za pogled se nič ne plača — zakaj bi se torej ne mogel prepričati, koliko je resnice na jeguljinem poročilu. Saj je prav mogoče, da je bila tam doli in je torej mogla videti.

Odšel je s peščine na sredo struge, zlezal na kamen, se malo pridvignil in ukazal vodi, naj ga nese. Zabrbotala je okrog njega, in že je plul z zadkom naprej, kakor imajo ti vodni vitezi sploh navado.

Toda komaj je odplaval za lučaj daleč, že je zadel na oviro, ki ga je primorala, da se je spustil na dno. Razkačen je pogledal navzgor — in videl belico...

Belica je prava ubožica naših potokov. Nikoli ni iz nje velika riba, ljudje se ne menijo dosti zanjo; uporabljajo jo kvečjemu za vabo, kadar lové ribe roparice, katerih plen je belica tudi, kadar je svobodna. In zato živi ta plašna ribica po vodnih peščinah in tolmunih, nikjer ni njeno življenje na varnem.

Lahko si mislite, kako je junaškega viteza pogrelo, ko je videl, da se je taka reva predrznila tako neotesano trčiti v njegov plemeniti zadek. Že je hotel kar pri tej priči obračunati z motilcem svoje plovbe, toda belica — vsa se je tresla od strahu — je začela ponižno in tiho...

»Ne srdi se name, junaški gospod vitez, ker sem se nehote zadela vate. Vprav bežim, kolikor me nesejo plavuti, iz kotanje za veliko krnico, da se mi ne bi tam kaj hudega primerilo. Saj se še vsa tresem, zakaj tam sem videla pregrozne reči. Še preden se je zmračilo, sta se pojavila ondi dva možaka, ki sta začela polagati v vodo čudne priprave. Veš, take lesene obroče z napeto mrežo in začrnelimi kosi nečesa v sredi. Komaj sem to

uzrla, sem švignila pod breg in se stisnila med korenine, da se ne bi izdala. Kar čudno je, da sem vzdržala ondi do teme, kajti po vodi se je začel širiti težak in dušič smrad. Ne more biti drugače, kot da sta ta dva človeka zastrepila potok. Vidim, da si namenjen v te kraje, zato poslušaj moj svet in ne hodi tja — pa odpusti mi, da sem se na svojem begu zadela vate...»

Toda vitez se je samozavestno napihnil...

»Bedasta belica, kako se moreš predrzniti, dajati mi nasvete!« — se je zadril nanjo... »Zapomni si za vselej, da ne pozna strahu, kdor je viteškega rodu. Kaj se vtikaš v moje poti? Prav tja pojdem, ti pa se poberi, da te ne vidim več!«

Belica se je prestrašila in zaveslala tako močno s plavutmi, da se je kar srebrno zalesketalo za njo...

Vitez je še nekaj zagodrnjal o smeli predrznosti takšne sodrge, potem pa je izpustil kamen, ki se ga je držal, in vodni tok ga je nesel zopet dalje. Ni mogel več dvomiti, da se za krnico res godi nekaj posebnega, in v duhu je dajal prav jegulji, ki je bil o njej prepričan, da je mnogo pametnejši in bolj pozna svet kot neumna belica...

Ni trajalo dolgo in tok ga je zanesel v tolmun, kjer je moral naglo veslati z zadnjimi pločami svojega oklepa, da bi prišel na drugo stran, kajti v tolmunu je bil vodni tok tako slab, da je voda skoraj stala. Toda komaj je preplaval tolmun, komaj ga je zopet zanesel nekoliko jačji tok malo dalje, že je zadovoljno pomigal z dolgimi brki in se brž spustil na dno...

»Vidiš jo, neumno belico, ona pravi smrad! Pripoveduje, da je otok zastrupljen — v resnici pa vse diši po najboljši pojedini! Ampak seve, kako pa naj takale reva razume stvari, ki so samo za odličnike!«

Tako je mrmral, opiraje se na kamenje, in se oziral, odkod prihaja ta ljubeznivi vonj. In tu je opazil malo pod seboj tisti obroč z mrežo, ki je o njej pripovedovala belica. Toda komaj je to zagledal, se je prestrašil, ker se je gostilo okrog mesa na sredi mreže že nekoliko viteških tovarišev v enakih oklepih, kakor je bil njegov...

»Da bi prišel k mizi, kjer ne bi bilo več prostora zame!« — je zagodrnjal in hitel tja.

Preden bi kdo naštel do pet, je bil na mreži in silil k mesu, brezobzirno odrivaje svoje tovariše, da so oklepi kar brneli. Jezno so ga sicer gledali, toda pustili so ga naprej. Deloma zato, ker je bil močnejši in torej ni kazalo, začeti z njim junaški boj, deloma tudi zato, ker je bilo mesa več ko preveč za vse...

In gostili so se junaški vitezi tako imenitno, da so jim oklepi odstopali. Seveda — mesa je bilo vedno manj, toda na žalost je potekal tudi čas...

Tako so bili zavérovani v svojo gostijo, da niso opazili, kako se jim bliža rdečkasta luč goreče smolnice, ki jo je držal v levi roki možak, z desno pa je nosil veliko košaro s tesno se prilegajočim pokrovom. Ni bil sam. Z njim je bil še drugi, tako da ni bilo dvoma, da sta to tista dva, o katerih je pravila belica, da sta zastrepila potok. Čez nekaj časa sta se oba ustavila in posvetila v vodo, potem pa sta se vedno bolj bližala in slednjič prišla tja, kjer se je gostil vitez s svojimi tovariši...

Rdeča svetloba je padla na vodo in prosevala do dna. Seveda je posvetila tudi na gostečo se viteško družbo, ki se je prestrašila, ker se je prepozno zavedela, da se gosti, ne da bi bila povabljen v goste. To ni bilo viteško in zato je razumljivo, da so skušali vsi pobegniti od mize, še preden bi bili spoznani...

Toda bilo je že prepozno! —

Eden onih možakov je stopil v vodo in potegnil na breg obroč z mrežo in z vitezi na njej. Položil jo je na travo, drugi pa je odprl košaro, v kateri

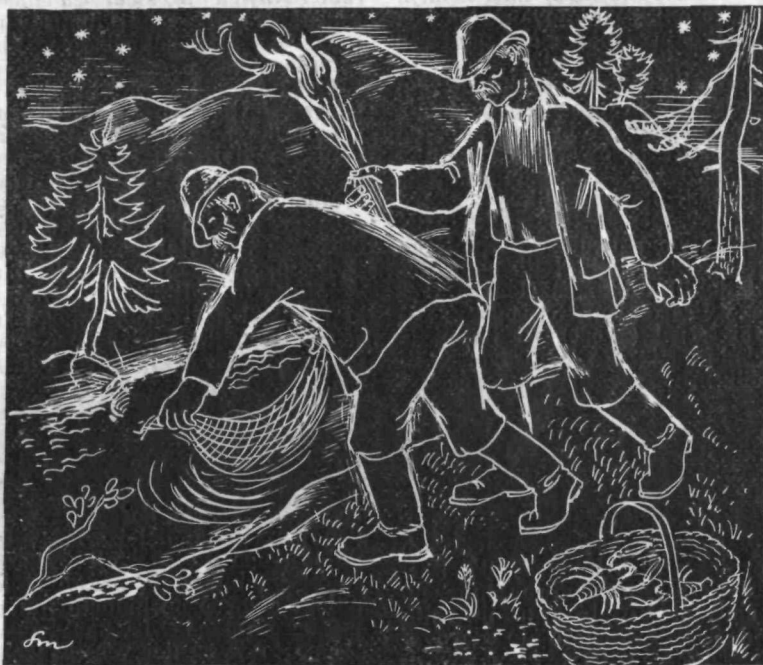

so bile mokre koprive. In že sta metala vanjo viteza za vitezom. V luči goreče bakle so reveži videli, da je v košari med koprivami že vse polno tovarišev v viteških oklepih, ki so bili tudi vsi zasačeni in ujeti pri gostijah, na katere jih ni bil nihče povabil...

Potem se je pokrov zaklopil — in vitezi so bili zaprti...

»Ješ, ješ! Vitezi v košari?« je vzdihnil Mihec in presenečen izbulil oči...

Marica pa je napravila z roko odklonilno gesto ter rekla užaljeno: »Veš, očka, tegà mi ne boš pravil! Kako pa bi tja zlezli — vitezi v košaro!« Zamizal sem in pokimal z glavo...

»Da, da — kakor sem povedal: pokrov se je zaklopil in že so bili tisti vitezi v oklepih zaprti v košari. — Pa če mi ne verjamete, vam povem še več, da vas prepričam. — Tista dva moža, ki sta jih zaprla v košaro, sta prišla z njimi danes zjutraj na trg, da bi jih prodala. Naša mama jih je od njih kupila — in danes jih bomo imeli za večerjo...«

Mihec in Marica sta kar debelo gledala in sta komaj dihala od groze zaradi mojega ljudožrstva.

Samo mali Jožko se je s tem sprijaznil in je dejal odločno v svojem skrivnostnem jeziku: »Jest ih tud papal« — kar naj bi pomenilo, da je Jožko sklenil, da bo tiste viteze res pojedel...

Toda že je bila tu mama, ki je v kuhinji slišala, o čem govorimo. — Zato je položila na mizo krožnik, na katerem se je kadil kup rdečih kuhanih rakov...

Marica pa se je prezirljivo namrdnila in rekla: »Saj sem précej vedela, da je bilo o rakih!«

Pravični Mihec pa je ogorčeno vzkliknil: »Toda veš, očka, zdaj pa sestra laže, ker ni vedela nič več kakor jaz!«

In tako ne vem, res ne vem, kdo od obeh je govoril resnico...

Toda tole o vitezu v oklepu je bilà resnica.

Iz življenja kamnov. A. Fersman — P. Janez Žurga, Kosmos, Jugoslovanska knjigarna 1935. — Knjiga je sicer izšla v znanstveni zbirki, vendar je pisana tako poljudno in prijetno, da jo lahko vzame v roke tudi že vsak mladi čitatelj »Vrtca«. V prav izredno živahni, ponekod kar v povestni obliki nam pisatelj piše o najdiščih kamnov na širni naši zemlji, vmes vključuje opise popótovanj, omenja in navaja bajke in zapiske o kamnih, o zbirkah in muzejih, o zgradbi kamna in sveta sploh, o njihovem postanku in zgodovini, o kristalih in dragocenih rudah, o čudih v mrtvi naravi in podobno, pa zlasti o službi, ki jo opravlja kamen v človekovem delovanju in nehanju. Spis pojasnjuje tudi številne slike.

Slovenski pravopis. A. Breznik in F. Ramovš, Znanstveno društvo, Ljubljana 1935. Vprav po petnajstih letih smo Slovenci zopet dobili toliko zaželeni pravopis, ki obsega 24 strani pravopisnih pravil in 500 strani besed (20.000), ki jih pisca tolmačita glede na izreko in pisavo. Knjižico bo rabil prav vsak izobraženec, pa

prav tako že činitelji našega mladinskega lista, ki hodijo v višjo narodno šolo, še bolj pa dijaki iz prvega in drugega gimnazijskega razreda. Pravopis je končno veljavno določil mnogo besed, ki smo jih doslej pisali na prav različne načine, marsikaj pa je pustil odprto, ker je naš slovenski pravopis pač stvar dogovora in rabe. Knjiga je sicer za našo mladino precēj draga, pa naj jo prav gotovo naroče vse šolske knjižnice, kjer bo na razpolago vsem.

Sveta Angela Merici in njeno delo. Spominska knjiga ob štiristoletnem jubileju uršulinskega reda. 1535—1935. Knjiga nam popisuje življenje in delo sv. Angele iz Brescije, kjer je ustanovila red sv. Uršule, in zgodovino istega reda s posebnim pogledom v našo kraljevino in zlasti na Slovensko. Pisateljica M. Klementina Kastelec nas seznanja s širokim blagodejnim vzgojnim in kulturnim vplivom tega reda, ki je zlasti po 1782 premnogo koristil slovenskemu šolstvu. Knjižico zlasti priporočamo našim deklicam. Kupi si jo lahko vsaka, saj stane le 12 Din. F. J.

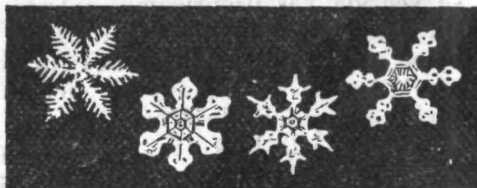
Zanimivosti

Poplačana uslužnost.

Leta 1910. so v trgu Schwarzachu ob turski železnici postavili spomenik kardinalu knezu Frideriku Schwarzenbergu, ki je bil nadškof v Salzburgu in velik dobrotnik dežele. Sv. mašo je daroval kardinal Katschthaler, ki je v nagovoru povedal tole črtico iz življenja velikega kneza: Ko je ta nekoč v gorski dolini hotel posvetiti kapelico, so pogrešili hostijo za sv. mašo. Poslali so ministranta ponjo v kraj, ki je bil oddaljen tri ure po poti sem in tja. Čez eno uro je že deček prisopihal nazaj. Škof je bil ves ginjen. Mati ga je nato zaprosila, naj sprejme ministranta v malo semenišče, pa ji je z veseljem ugodil. Deček je dovršil srednjo šolo, postal duhovnik, škof, nadškof in kardinal — Katschthaler.

O snežinkah. Vsi se veselimo dneva, ko prvič sneži! Kako prijetno je zdajle v decembru sedeti pri topli peči in opazovati skozi okno snežinke, ki plešejo po zraku in se počasi spuščajo na zemljo. Tu posade drevesom klobuke na glavo, ogrejejo strehe s finim belim plaščem, na mater zemljo pa položijo lepo belo odejo, da je ne zebe... In sedaj pride na vrsto naše zimsko veselje: kepanje, sankanje, smučanje! — Nedavno me je vprašal prijateljček iz osnovne šole, kako neki nastane prelepa snežinka. Dejal mi je, da je

sam tega mnenja, da se v mrzlem ozračju strnejo majceni delci vodé v ledene kristale — pa je snežink brez števila tu! Pa ni imel povsem prav! Ti ledeni kristalčki namreč ne bi padli na zemljo kot snežinke, ampak le kot ledene kepice. Saj se to v resnici včasih zgodi! Ko nastaja sneg, se ne združujejo majceni vodni delci v ledene kristale, ampak v zračnih višavah plavajoči hlapi se strdijo neposredno. Tako nastala prav majčkena

ledena pikica začne radi svoje teže padati in se združuje med padanjem z drugimi enakimi pikicami, dokler končno iz tega združevanja ne nastane — snežinka. Glejte, na stotisoče takih majhnih pikic je potreba, da sestavijo šele — eno samo snežinko! In ta snežinka dobi krasno, umetno obliko. Kakšen umetnik je narava: ta snežinka ima obliko šestžarne zvezdice, ona šesterokotnega lista. Tiste ledene majčkene pikice so tem manjše, čim mrzlejšje je. Zato vidimo tudi sami,

da pri hudem mrazu padajo zelo majhne snežinke, če je »toplejš«, takole pri zmrzovališču 0° C, pa padajo kar cele »plah-tek«, kot pravimo Slovenci.

Snežinke se pri padanju vrté. Tudi to ni brez pomena. V zemeljskem ozračju plava namreč prah, takole okrog 4000 prašnih delcev v enem samem kubičnem centimetru! In te delce lové vrteče se snežinke in jih nosijo s sabo na zemljo. Ta prah služi potem na zemlji za najbolj rodovitno prst, humus. Kdor ne verjame, da snežinke zapuste za sabo debele plasti blata, naj samo kepo snega raztopi v kozarcu, pa bo videl na dnu veliko usedlino blata! Tako prinese sneg na nerodovitne zemeljske predele plast rodovitne zemlje, ki bogato obrodi; nasprotno pa dežele brez snega slabo ali nič ne obrode, ker pogrešajo tega naravnega gnojenja.

Snežna plast je namreč sploh odličen gnoj za njive. Dež pronikne navadno le nekaj centimetrov v zemeljsko skorjo, voda pa, ki nastane ob taljenju snega, premoči počasi globoke plasti in jih temeljito napoji s koristnim blatom. — Velike množine snega vplivajo celó na podnebje v deželi, ker se zrak nad snežnimi plastmi močno ohladi. In pri taljenju teh plasti se porabijo velikanske množine toplote. Odtod velik mráz v »deželah snega in ledu«. Počasno kopnenje snega ima pa zopet svoje dobro. Váruje namreč rastline, ki počivajo pod snežno odejo, da ne bi zmrznile. Zato si naš kmet želi za zimo snega, da mu ne zmrzne ozimina, ki jo je sejal v poznem poletju in jeseni.

Plezanje na drevesa. Pri igri na prostem ali če želiš opazovati nasprotnika, je često potrebno to ali ono stvar, zlasti gibanje v sovražnem taboru, ogledati si s kakega vzvišenega mesta, ne da bi te pri tem zapazil nasprotnik. Grič in breg nista vedno v bližini in prav tako sa-

Sl. 1.

motne kašče in skednji ne. Drevesa, ki bi nanje lehkó splezal, so pa morda gladka ali pa sploh nepripravna, da bi se

povzpeli med njihove visoke veje. Toda — ali niste že videli v nekem kulturnem filmu, kako se je divjak v divjem pragozdu v največjo spretnostjo in naglico spravil v najvišji vrh visokega drevesa? Da; spletel si je iz dolge pustinske trave 1 m dolgo vrvi in zvezal njuna konca. Stopil je v zanko in v trenutku je splezal po gladkem deblu navzgor. (Sl. 1.) Pri

Sl. 2.

tem, ko se je ustavil, je imel še roki prosti; samo neobčutljive podplate morate imeti, če ga hočete posnemati! (Sl. 2.) Drug način plezanja po gladkem deblu je pa takle: Iz vrvi naredite zanko kot prej, stopite vanjo z obema nogama tako, da vrv pride med peto in podplat. Noge primerno razkoračite, da se vrv napne. Stopite ob drevo, objemite deblo, se dvigajte z rokama, trup in noge pa vlecite

Sl. 3.

za seboj kvišku! (Sl. 3.) Tako boste kakih 10 m čudovito hitro preplezali, kot bi imeli železne dereze.

Zanimive reke. K posebnim zanimivostim na naši zemlji spadajo tudi nekatere reke, ki so izredne kakovosti. Tako je n. pr. v Alžiru majhna reka, katere voda je prava pravcata tinta. Nastane iz dveh potokov, izmed katerih ima eden posebno vodo, polno železnih raztopin, drugi pa vodo, ki je pomešana s črnelo kislino. Ko se potoka izlijeta v reko, postane voda čisto temna in lehkó jo je uporabiti za pisanje. — Južnoameriška republika Kolumbija ima na svojem ozemlju reko, katere voda ima tako kiselkast okus, da se jo po pravici nazvali Rio de Vinoge, to je »kisla reka«. — Oranžna reka v Južni Ameriki kar mrgoli od najraznovrstnejših rib. Na nekem mestu pa priteče v gorsko pokrajino, kjer je premnogo bakrene rude. Od tega mesta dalje je reka strupena in riba, ki se drzne plavati tja, mora brezpogojno poginiti. — »Kitajska žalost« je ime, ki so ga na Kitajskem dali veliki reki Hoang-Ho. Izvira v tibetskem gorovju in teče kakih 3500 milj, dokler se ne izlije v morje. Radi svoje počasnosti je ta mogočni veletok strah za 170 milijonov ljudi, ki prebivajo na velikanski nižini sredi države. Že prečesto je namreč ta reka kar nenadoma spremenila svoj tek in tedaj preplavila številne vasi in mesta in nešteti tisoči so našli prezgodnjo smrt

v njenih valovih ob takih nenadnih katastrofalnih povodnjih. Zaman so že najodličnejši inženjerji poskušali vse mogoče in nemogoče, da bi z izpeljavo primernih nasipov zajezili reko in preprečili poplave. — Zelo zanimiva je tudi reka Shebeyli v vzhodni Afriki. Ta zelo globoka in deroča reka, ki je vsa polna rib, krokodilov in želv, teče na sto in sto milj skozi rodovitne kraje, toda njena voda se ne izliva v morje, marveč izgine nekaj malega severno od ekvatorja v neki pusti, žalostni pokrajini, le nekaj milj oddaljeni od Indskega oceana. — Severna Amerika pa nam lehkó pokaže še zanimivejšo reko. Ta teče v svetovno znani mamutovi kotlini v Kentukiju. Tam teče v širini kakih trideset čevljev, globoka pa je štirideset čevljev. Teče kar 300 čevljev pod zemeljsko površino. Toda le četrt milje moremo slediti njenemu toku, nato pa izgine izpred oči in se izgubi v pesku — v polnem pomenu besede. — Kakšno velikansko moč more dati voda, nam kaže ta dve majhni rečici, Hamos in Manifest v Derbyshire. Nastaneta iz več studencev in tečeta proti vznožju neke gore. Tam sta si v teku časa napravili pot skozi mogočne kamenine. Milje daleč tečeta potem pod zemljo, dokler končno petnajst jardov oddaljeni ne prideta na beli dan.

Za dobro voljo

Osem gostov. Če osem gostov dnevno dvakrat obeduje za isto mizo in če so se dogovorili, da bodo vsakokrat drugače sedeli, da bosta dva ali jih bo več zamenjalo prostore, kako dolgo bodo lahko drugače sedeli? Takoj morajo pričeti menjati prostore, da bodo napravili 40.520 sprememb. Toliko jih je namreč in za to bodo potrebovali kar polnih 55 let in 85 dni. — Pa še na misel jim ne sme priti, da bi si pridružili še devetega gosta! Kajti potem bo moral vsak živeti 497 let in 35 dni, ker devet oseb lahko sedi na različnih mestih nič manj kot 362.880 krat! Toda — Matuzalemovi časi so minuli! — Prav toliko sprememb lahko napravimo z osmimi glasovi, torej v eni oktavi. Sedaj nam je gotovo jasna različnost vsakovrstnih melodij.

Ali znate hitro računati? 12 letni Pavel se postavi pred svoje sošolce, pa zakliče: »Ali znate hitro računati? Jaz bom izpraševal. Pa ne bo nič težkega. Samo do 100 boste šteli.« — »To je za otroke iz prvega razreda,« so se mu posmehovali. »Počakajte, da vse povem,« nadaljuje Pavel. »Šteli boste, pa tako, da številke 7 in nobenega števila, ki ima številko 7 za mnogokratnik, ne boste imenovali. Torej začenimo!«

Začelo se je. Toda ker gre brzo in se

ne sme kaj prida razmišljati, so se tudi sicer najboljši računarji zaleteli in napravljali napake. Smeha dovolj. Toda to še ni bilo vse. Vsakdo je moral zmoto poplačati s kaznijo, četudi majhno. Zmotnež je moral položiti nekaj za stavo. Veliko zabave je bilo tudi potem, ko so stavo (varščino) reševali.

Da boste bolje razumeli, kako se šteje, navedem tu one številke, ki jih računarji v zgorajšnjem primeru ne smejo imenovati: 7, 14, 21, 27, 28, 35, 37, 42, 47, 49, 56, 57, 63, 67, 70—79, 84, 87, 91, 97, 98. — Preden začno šteti, določijo sami, katere številke ne smejo navajati.

Dišeči Tinče. Za Timoteja je bil krščen, pa so mu po navadi rekli Tinče. Mama njegova je bila mestna gospa, ki si je privoščila lepe obleke in umetne dišave. Tinček je hodil že v šolo, pa je mislil, da spadajo razne pomade in dišave k življenjskim potrebam. Kadar ni bilo mame, se je rad zmuznil k njenemu umivalniku, pa je potresel iz te ali druge stekleničice nekoliko prahu, pomade ali dišave na svoje kodraste lase. Včasih je bila tako zvana »Kolinska voda«, včasih »Lavendel«, včasih kak parfum (dišava). Nato se je vstopil pred ogledalo, si razčesaval lase in zadovoljno ogledoval v svetlem steklu svojo

podobo. Preča na glavi je morala biti brezhibna. Večkrat ga je mati tudi zasačila pri tem delu, ga zapodila, pa tudi kaznovala. Pomagalo pa ni dosti. Tinče se je s svojimi lasmi ponašal. Imel je vsekdar lepo poglajene.

Nekoč se mu je mudilo že v šolo, pa je brz porabil priliko, ko se je mati mudila v kuhinji, da je smuknil k maminemu umivalniku. Ne da bi kaj pomišljal, seže po stekleničici, ki je bila v nji po navadi dišeča »Kolinska voda«, pa si pošteno poskropi svoje kodre. Pa že pri česanju čuti, da ne gre tako gladko. Zdi se mu, kakor bi se lasje upirali. »Bo pa preča bolj držala,« si misli in odbrzi v šolo.

Ko stopi v razred, hoče čepico sneti, pa se ni dala. Potegne bolj krepko, pa zastonj. Kaj je to? Ali je pokrivalo na lasе prirastlo? Tinče je v nemali zadregi. Poskuša in poskuša, vrti, vleče, toda čepica se drži las kakor klop kože. Priskočili so součenci, in le skupnemu naporu se je posrečilo, da so čepico odtrgali od las, a tako, da se jih je lepo število prijel. Tinče je čutil bolečine in točil solze.

Kaj se je bilo prav za prav zgodilo?

Tinčetova mati je potrebovala lepilo, pa je natresla v steklenico, v kateri je imela navadno »Kolinsko vodo«, nekoliko zrnč arabskega gumija, ki se je v vodi raztopil in razlezel, da je bil tekoč. Kdo je mislil, da bo Tinče prav to tekočino porabil za utiranje svojih las! Čutil je pač, da je »Kolinska voda« nekoliko zgoščena, pa kdo bi dvomil, ki je vendar bil na steklenici listek z napisom »Kolinska voda«!

Pa mislite, da so součenci Tinčeta milovali? Kaj še! Norčevali so se in smejali, ti poredneži in brezsrčneži. Ne vem, če bi bili mi kaj boljši?

Tinče je bil pa od tega dne ozdravljen. Nič več se ni brigal za »parfume« in dišave. S tem pa ni rečeno, da se je zane-marjal. Skrbel je za red in snažnost, kolikor je prav. Dražilo ga je le, ker se ga je prijel priimek »Dišeči Tinče«, dokler se vse skupaj ni pozabilo.

Slikanica.

1. Jožek krene na široko cesto, mleka belega iskat gre v mesto.

2. Kastor ga kar zunaj je počakal, že je Jožek z mlekom prikorakal.

3. Drsajo se. Jožek je v skušnjavi, v bran se nič ji ne postavi.

4. Že na ledu Jožek se raduje, Kastor pa se z mlekom oblizuje.

5. Nihče se skušnjavi ni ustavil, Jožek, Kastor, kdo bo to popravil?

6. K mami vrne Jožek se brez mleka, jojmene, kako zdaj — veča.

Zato. Mati vpraša Grogca, ki ga je peljala poslušat godbo: »Kako ti je dopadlo, Grogce?« — »Prav lepo znajo; pa saj morajo, saj je stal ves čas pred godbeniki strog mož s palčico in namignil z njo zdaj temu, zdaj onemu, da ga bo, če bi kaj zmedel.«

Zdravniško posvetovanje. Nekdo hoče dražiti zdravnika, pa ga vpraša: »Ali so ribe zdrave, gospod doktor?« — Zdravnik pa reče počasi: »Mislim, da. Pri meni se doslej še nobena ni zdravila.«

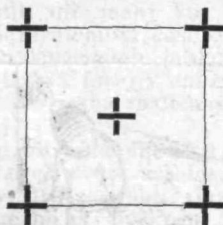
Iz živalstva. Učitelj: »Zakaj imajo žirafe tako dolg vrat?« — Učenec: »Zato, ker je glava tako daleč od telesa.«

Zašel je bil. Tujec vpraša prebrisanega cestarja: »Ali bi mi mogli povedati, kako daleč je še do K...?« — Cestar: »Če greste naravnost naprej, imate še približno 40.000 km; če se pa vrnete, boste tam v 10 minutah.«

»Katero rastlino najbolj gojite na vašem šolskem vrtu?« — gospod upravitelj. — »Brezol! Saj se brez brezovke naši razposajenci ne dajo krotiti.«

Igra z obročem.

Igralci so razdeljeni v dva tabora. Vsak tabor ima obroč. Na tleh naj kdo začrta kvadrat take velikosti, da ga obroč obseže. V tem kvadratu naj se začrta na sredi križ in potem na vsakem oglu po enega, tako da je vseh skupaj pet (križev).

Prvi igralec prve skupine vrže obroč na začrtan kvadrat. Če se mu posreči, da z obročem popolnoma obseže kvadrat, šteje to pet točk, ker je namreč pokril pet križev. Če pa pade obroč tako, da ne obseže vseh križev, ampak samo enega

ali dva, šteje to eno, odnosno dve točki. Ko se igralci zvrste, izračuna vsaka skupina točke, ki so jih dobili njeni igralci; skupina, ki ima največ točk, dobi igro.

Net-ball.

Igra se na pravokotno odmerjenem terenu, dolgem 20 in širokem 10 m. Prostor je treba razdeliti na dva enaka dela z vrvice, napeto v višini 2 m 25 cm od tal.

Poslužujemo se pri tej igri lahke žoge. Partiji igralcev moreta obseči po dvanajst ljudi, ki se vstopita na vsako stran vrvice. Ena izmed partij, ki je določena po žrebanju, ima servis (meče prva).

Igralec partije, ki začne igro, mora imeti eno nogo na črti za terenom, drugo nogo pa za to črto. Na sodniško znamenje mora takoj vreči žogo, in sicer samo z eno roko, tako da jo spravi preko vrvice v nasproten tabor. Če servira v vrvice, zgubi, in nasprotna stran šteje eno točko sebi v prid.

Namen igre za eno kakor tudi za drugo stran je ta, da skuša vreči žogo na tla v nasprotnem taboru in tako sebi pripisati točko. Igralci na nasprotni strani pa morajo žogo sprejeti in (ne da bi jo zadrževali v rokah) jo takoj vreči preko vrvice v nasproten tabor. Preden pride žoga v nasprotno stran, jo lahko več igralcev iste skupine zadene z rokami.

Če se žoga samo dotakne vrvice, ne da bi se ustavila, je to še pozitivno z izjemo servisa (tu mora žoga priti takoj brez ovir preko!). V tem slučaju se mora žoga vrniti. Če pade žoga na črto nasprotnega tabora, je še dobro, če pa pade zunaj črte, je to za stran, ki je žogo vrgla, minus, odnosno plus (točka) za stran, v kateri je žoga padla.

Vsak igralec servira, ko pride vrsta nanj; servis pa ostane na eni strani toliko časa, dokler dotična partija ne zagreši sledečih napak, da namreč:

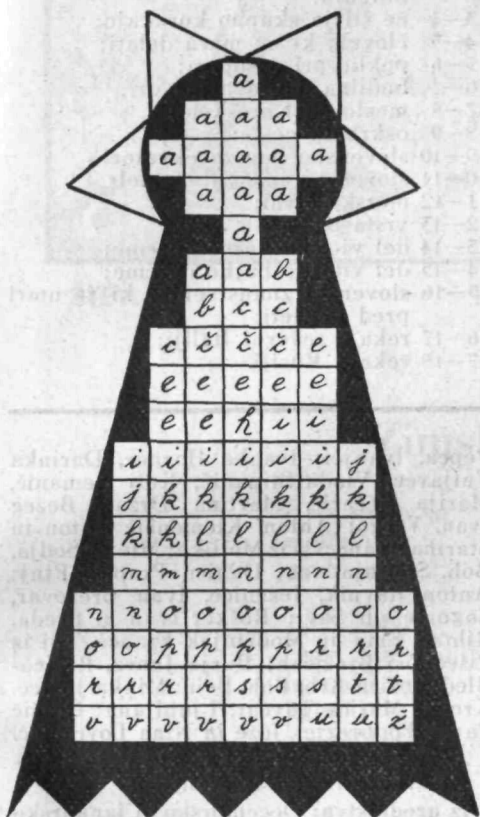
1. servira z obema rokama,
2. udari žogo s pestjo,
3. zadržuje žogo dalj kot 3 sekunde v roki,
4. pasira žoga več kot dvakrat med istimi igralci,
5. odbije žogo (mesto da bi jo ujel in vrgel),
6. gre (se sprehaja) z žogo v roki.

Igra se vrši v dveh rundah po 11 točk, kot odločilna partija (po naše mojstrovka) pa do 21 točk.

Uganke, rešitve in drugo

Zvezda repatica.

(Jože Gosar.)

Vrste vodoravno od zgoraj navzdol:

1. soglasnik,
2. Adamova žena,
3. pijača,
4. družinski član,
5. samoglasnik,
6. pritok Save,
7. priprava za streljanje,
8. rokodelec,
9. poklic,
10. rožni venec,
11. svetopisemska oseba,
12. posoda,
13. radost,
14. risalno orodje,
15. kravja dekla,
16. riba,
17. izpit za doktorat,
18. zidarsko orodje.

Kaj bereš po sredi navzdol?

Srce.

SRA
 SKZA
 AOIRVA
 LNBPPRYN
 GAJOTMUNAJU

Posetnica.

G.
dr. Ivo Zona

Kaj je ta znanstvenik po poklicu?

Konjiček.

Gor	tu	ni	pre	kdor	ko.	kjer	ma,
naj	vse	je,	dar	ni	ro	ni	Jen
jec	kdor	kri	gos	pov	do	saj	sam
žem	pod	je	ma	ven	svoj	sod!	ma

Prečitaj to kitico!

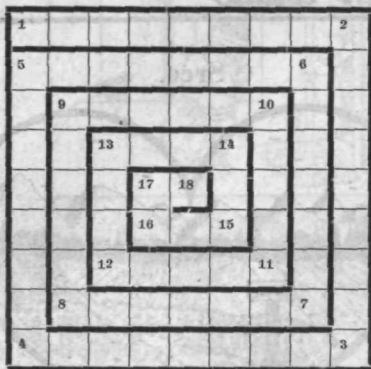
Izločilnica.

(Miroljub.)

Pozeba, Valentin, robota, rožički, zabela, delavec, nevera, koliba, prikazen, ponočnjak.

Vzemi iz vsake besede en zlog, da dobiš rek.

Polževka.

a a a a a a a a b c c č č e e e e e
 e e g g i i i i i i j k k l l l l l l l
 m m n n n o o o o o o o o o o o o
 o o p p p p p p r r r r r s s s s š š t
 t t t t u v v

Sestavi iz teh črk besede, ki se vrste v polževi črti druga z drugo vezane s končno črko proti sredi, kakor kažejo številke.

Besede pomenijo:

- 1—2 če ima hrošč 8 krakov;
- 2—3 kdor rabi glagolico pri cerkvenih obredih;
- 3—4 če štirje skupno korakajo;
- 4—5 človek, ki ne mara delati;
- 5—6 poklic pri časopisu;
- 6—7 budilna naprava pri uri;
- 7—8 mesto na Koroškem;
- 8—9 oskrbnik ceste;
- 9—10 slovensko ime za ekvator;
- 10—11 slovensko ime za »model«;
- 11—12 morska žival;
- 12—13 vrsta blaga;
- 13—14 del viteške bojne opreme;
- 14—15 del viteške bojne opreme;
- 15—16 slovenski znanstvenik, ki je umrl pred 100 leti;
- 16—17 reka v severni Italiji;
- 17—18 reka v Rusiji.

Rešitev ugank iz 3. številke.

»Nagrobni kamen«: Prah si, v prah se povrneš!

»Sem in tja«: Mlaj, uhan, breg, osat, brus, lipa, čelo, vino, luna, nuka. Po sredi navzdol a—b čitaš, da si — Jugoslovan.

»Sprememba«: Kri ni voda!

Vse tri uganke so prav rešili: Cuderman Cirila, Tupaliče pri Preddvoru; Jerman Ludovik, Kappus Janez, Št. Vid nad Ljubljano; Marjan in Kozma Ahačič, Tržič; Ivan, Marijan in Matko Svoljšak, Dob; Vinko Peternel, Žiri; Marija Brenčič, Podlipa pri Vrhnikih; Marica Avsec, Št. Vid pri Stični; Ciril Pelhan, Ljubljana; Anton Sova, Črni vrh, p. Polhov gradec; Kristina Juvan, Kresnice; Zvonko Čemažar, Ljubljana; Jug Zlatica, Studenci pri Mariboru; Janez Cvetek, Sv. Duh v Bohinju; Sitar

Pepca, Ivanjci; Ivanka Hoznar, Darinka Valjavec, Vlada Stipanič, Kati Nemanič, Marija Pečarič, Martina Držaj, Bezeg Ivan, Vergot Anton, Klemenčič Anton in Stariha Franc, vsi iz Metlike; Minka Sodja, Boh. Srednja vas; Danica Praper, Ptuj; Anton Ravnik, Jesenice, Ivan Brezovar, Zagorje ob Savi; Rošker Ivan in Breda, Rihtar Ema in Modrinjak Francè, vsi iz Pišec pri Brežicah; Burja Janez, Rečica-Bled; Jožica Arh, Boh. Bela; Minka Jemec, Kropa; Marica Tavčar, Ljubljana; Grašič Pavel, Podbrezje; Jože in Nina Lovrenčič.

Za 3. številko je bila izžrebana: Sitar Pepca, Ivanjci.

Iz uredništva: Decembrsko in januarско številko smo izdali skupaj. Uganke rešite do 20. januarja. Rešitve pošljite na dopisnici, da bo ceneje za vas; pismo morate pa pravilno frankirati (ne s 25 parami!), sicer bomo pismo zavrnil.

Uredništvo in uprava „Vrtca“

želita vsem naročnikom in sotrudnikom srečne in blagoslova polne božične praznike in veselo novo leto!

»Vrtec« izhaja 15. dan v mesecu in stane za vse leto Din 15.—. Izdaja ga Konzorcij »Vrtca«. Urejuje ga in oblastem odgovarja Jesenovec France, profesor v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 18. — Uprava »Vrtca« v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 2 (H. Ničman). Tiska ga Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč).